

Raadsbesluit

Nummer **032**

B&W	19-04-2016
Raadscommissie	10-05-2016
Gemeenteraad	25-05-2016
Portefeuillehouder	Burgemeester

Voorlopige begroting GR de Waddeneilanden 2017

De raden van de eilandgemeenten worden in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen op de conceptbegroting 2017, waarna deze op 30 juni definitief zal worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Doelenboom

Paragraaf	C Verbonden partijen
-----------	----------------------

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester & wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Besluit

Positief te adviseren aan het Algemeen Bestuur van samenwerkingsverband GR De Waddeneilanden en de volgende zienswijzen in te dienen bij de concept begroting 2017:

1. Aan de hand van de jaarrekening 2015 (pag 20) is geconstateerd dat er sprake is van grote budgetoverschrijdingen op personele lasten. Daarover is niet tussentijds gerapporteerd, ook zijn er geen voorstellen gedaan om de begroting tussentijds te wijzigen. Bij dergelijke grote overschrijdingen is voor de toekomst aan te bevelen dit wel te doen, zodat er in de jaarrekening minder 'verrassingen' tevoorschijn komen.
2. Bij het blokje 'personeelskosten' wordt gesproken over 'Projecten'. Als hiermee bedoeld wordt 'beleidsmedewerkers(s)', dan dit graag zo benoemen, aangezien de overige functies ook als zodanig benoemd zijn.
3. Jaarlijks is er een bijeenkomst voor de medewerkers van de eilandgemeenten. De laatste jaren laat deze post een grote overschrijding zien. In 2015 was € 5.000 begroot en kwamen de kosten uit op meer dan € 34.000. In de voorlopige begroting 2017 is deze post opgehoogd naar € 15.000. Uit de stukken blijkt niet hoe hierop bezuinigd gaat worden.
4. De risicoparagraaf geeft aan dat er geen risico's zijn. Dat wekt verbazing, aangezien er een gebleken risico is voor wat betreft de personele situatie. Een dermate kleine organisatie is erg kwetsbaar voor ziekte en uitval van medewerkers. Dit zou beschreven kunnen worden in de risicoparagraaf.
5. De jaarrekening 2015 laat een onderschrijding zien op projecten. Dat is jammer. Opgemerkt wordt dat het budget voor 'projecten' een ondergeschikt deel van de totale begroting omvat. Er is een sterke wens de samenwerking meer inhoudelijk in te zetten. Daarom wordt ten eerste uitgekeken naar de uitkomsten van de herijking en de invulling van het programmaplan voor 2017.
6. De begroting kan alleen vastgesteld worden als de GR niet wijzigt. Op het moment dat er een wijziging plaats vindt dan moet dat middels een begrotingswijziging.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare vergadering van 25-05-2016,	
De griffier,	De voorzitter,
	
Zaaknummer 1252893	

Bijlagen

1. Concept begroting

Gemeenschappelijke Regeling

Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

CONCEPT-BEGROTING 2017

10 maart 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Inleiding	4
2. Uitgangspunten van de begroting 2016 en het meerjarenperspectief 2017-2019	7
3. Bijdragen per eiland	9
Programmaplan Waddeneilanden 2017	10
Begroting van de lasten per categorie	11
Bepaling van de bijdrage per eiland	13
Totaalbegroting en bijdrage per eiland	14
Paragrafen	15
1. Paragraaf Treasury	16
2. Risicoparagraaf	17
Bijlagen	18
1. Meerjarenbegroting 2018-2020	19
2. Verrekentariaf DVO	20

BEGROTING 2017

Inleiding

1. Inleiding

Bijgaand treft u aan de begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2020 van de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden. Het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 (BBV 2004) is leidend voor de begroting 2017 en het Meerjarenperspectief. Op grond van het BBV 2004 bestaat de toekomstgerichte financiële verantwoording ten minste uit:

- De beleidsbegroting
 - Het programmaplan
 - De verplichte paragrafen
- De financiële begroting
 - Een overzicht van baten en lasten en een toelichting daarop
 - Een uiteenzetting van de financiële positie en een toelichting daarop

In de verplichte paragrafen die het BBV voorschrijft, zal alleen worden ingegaan op de zaken die relevant zijn voor de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden. Deze betreffen:

- de treasuryparagraaf;
- de risicoparagraaf.

MISSIE, EN STRATEGIE

De algemene doelstelling (missie) van de samenwerking tussen de Waddeneilanden en daarmee van de Gemeenschappelijke Regeling de Waddeneilanden is:

‘Versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.’

Als specificatie van deze missie geldt een drietal (sub)doelstellingen voor de samenwerking:

1. *Vermindering van de kwetsbaarheid van de ambtelijke organisaties.*
2. *Vergroting van de kwaliteit van de advisering over eilandoverstijgende onderwerpen.*
3. *Pro-actieve inbreng bij de totstandkoming van Rijks- en Provinciaal beleid.*

De Gemeenschappelijke Regeling, inclusief het vastgestelde bestuursmodel, en het Programmaplan zijn een hulpmiddel om aan te geven op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan deze missie en deze doelstellingen (strategie).

VOORLOPIGE BEGROTING 2017, DEFINITIEVE BEGROTING EN PROGRAMMAPLAN DIT NAJAAR

In het voorjaar van 2015 is door de Directieraad het initiatief genomen om een oriëntatie uit te voeren op de toekomst van de GR. Dit vloeide met name voort uit de ondertekening van het hernieuwde convenant met het Rijk en de provincies. Daarbij was het volgens de Directieraad van belang om als Directieraad en Dagelijks Bestuur gezamenlijk te komen tot een voorstel naar het Algemeen Bestuur over de wijze waarop de GR de komende jaren vorm en inhoud zou moeten worden gegeven.

Daarnaast werd in de vroege zomer van 2015 door het verschijnen van het rapport van de Rekenkamercommissie duidelijk dat de tekst van de GR diende te worden aangepast aan de veranderde wetgeving.

In dit licht zijn diverse discussies gevoerd binnen DR en DB en als DR en DB gezamenlijk over de in de toekomst te varen koers. Het proces werd begeleid door mevrouw Van 't Zelfde van het bureau WagenaarHoes. In oktober 2015 is het traject afgesloten met een intensieve dag waarbij leden van DR en DB aanwezig waren om gezamenlijke thema's en doelstellingen te formuleren. Op 26 november 2015 zijn de eerste contouren van de gezamenlijke "Stip op de horizon" aan de leden van het AB gepresenteerd. De discussie over de toekomst zal in het voorjaar van 2016 tijdens de "tweedaagse" op Ameland begin april een verder vervolg binnen de individuele raden krijgen. Daarna kan de tekst van de GR verder juridisch worden uitgewerkt en kan deze in de loop van 2016 aan de individuele raden ter besluitvorming worden voorgelegd.

Op basis van de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van de toekomst van de samenwerking, zullen verdere keuzes kunnen worden gemaakt over de bemensing van het Waddenkantoor en de wijze van invulling van de secretaris-directeur functie.

In november 2015 is door het AB het programmaplan 2016 vastgesteld. Op het moment van het opmaken van deze begroting wordt overeenkomstig dit programmaplan gewerkt maar een goede invulling van het programmaplan voor 2017 en daarmee van de begroting 2017 is pas mogelijk als duidelijk is hoe de toekomst van de GR eruit zal zien. Zoals gezegd zal dit pas in de loop van dit voorjaar duidelijk worden als de discussie hierover door het AB en de individuele raden is gevoerd.

Het is dus op dit moment niet mogelijk een begroting op te stellen die recht kan doen aan de te verwachten situatie in 2017 omdat we eenvoudigweg niet weten hoe de samenwerking in 2017 verdere vorm zal krijgen en wat de daarmee samenhangende baten en lasten zullen zijn. Omdat op grond van wijzigingen in de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen en het BBV een GR vóór 1 april van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar een begroting dient vast te stellen, is er voor het jaar 2017 voor gekozen een concept-begroting op te stellen op basis van de huidige situatie en constellatie, rekening houdend met eventuele wijzigingen die op dit moment bekend zijn, zoals bijvoorbeeld de te verwachten meerkosten van de Rekenkamercommissie. Daarbij wordt dus vooralsnog uitgegaan van de huidige personele inzet op het Waddenkantoor en daarbij horende lasten.

Als dit voorjaar en zomer duidelijk wordt hoe de toekomstige structuur van de GR en de daarin te ontwikkelen activiteiten eruit zullen gaan zien, kan een daarop toegespitste begroting en onderliggend programmaplan voor 2017 worden opgemaakt. Het DB stelt het AB dan ook voor om de nu voorliggende begroting 2017 voorlopig aan de raden van de deelnemende eilandgemeenten voor te leggen voor een zienswijze en dit najaar een herziene begroting op basis van de dan bekende gegevens opnieuw aan de raden en het AB voor te leggen.

Vervolgtraject

Deze concept-begroting is voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur en wordt behandeld in het Algemeen Bestuur van 31 maart 2016.

Het AB wordt geconsulteerd of de voorliggende begroting aan de gemeenteraden van de deelnemende eilanden kan worden voorgelegd om hierop een zienswijze te geven.

Na de consultatieronde van het AB en de afzonderlijke Gemeenteraden, wordt de voorliggende concept-begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2020 aan het AB ter besluitvorming voorgelegd in haar vergadering van 30 juni 2016.

Op basis van de uitkomsten van de discussies in de gemeenteraden over de toekomst van de GR, zal zo nodig deze zomer een herziene begroting op basis van de dan bekende gegevens opnieuw aan het AB worden voorgelegd, waarover dan in de vergadering van november 2016 besluitvorming kan plaatsvinden. In de definitieve definitieve begroting 2017 zal dan ook een uitgewerkt programmaplan voor het jaar 2017 worden opgenomen.

2. Uitgangspunten van de begroting 2016 en het meerjarenperspectief 2017-2019

Bij de begroting voor 2017 en het meerjarenperspectief 2018 – 2020 is aansluiting gezocht bij de gerealiseerde cijfers van 2015 en is verder gewerkt op basis van de begroting van 2016.

De bijdragen van de eilanden liggen in lijn met de bijdragen over 2016.

Ten aanzien van deze begroting merken wij het volgende op:

- Op dit moment loopt een discussie naar de wijze waarop de samenwerking in de toekomst dient te worden georganiseerd. In het licht van de uitkomsten daarvan moet nog een discussie worden gevoerd hoe de bezetting op het secretariaat vorm moet worden gegeven. Vooralsnog is uitgegaan van de huidige bezetting op het secretariaat.
 - De ramingen voor de personeelskosten zijn geactualiseerd op basis van de jaarcijfers 2015 en de inmiddels bekend geworden cao-gegevens voor 2016 en 2017.
 - Vooralsnog is rekening gehouden met de inzet van een fulltime secretaris-directeur. In het licht van de huidige discussies over de samenwerking kan worden verwacht dat een lagere inzet dan een volledige fte in de toekomst mogelijk moet zijn. Het als gevolg hiervan eventueel vrijkomende budget kan dan worden aangewend voor een grotere inzet op beleidsmatige taken.
 - De secretariële ondersteuning wordt voor 0,8 fte ingevuld door een vaste medewerker. Daarnaast is rekening gehouden met een beperkte ruimte voor inhuur bij verlof en ziekte.
 - Voor gezamenlijke projecten is binnen de begroting rekening gehouden met een formatie van 2 fte ten behoeve van werkzaamheden voor de vijf Waddeneilanden. Beide formatieplaatsen worden ingevuld door beleidsmedewerkers in vaste dienst. Eventueel flexibel benodigde inzet op specifieke beleidsterreinen dient te worden gefinancierd uit de budgetten die zijn opgenomen voor projecten.
 - De lasten van de ICT-coördinator worden alleen doorbelast aan de Friese eilanden.
- Vergader- en verblijfkosten:
 - De kosten van de video-conferencing zijn aanzienlijk naar beneden bijgesteld doordat een nieuw, voordelig contract kon worden afgesloten.
 - In 2015 is gebleken dat de vergader- en verblijfkosten een aanzienlijke overschrijding hadden ten opzichte van de begroting. Dit kwam met name door de bijeenkomst van de medewerkers van de 5 eilanden. Vanaf 2017 is daarom voor een jaarlijkse bijeenkomst met de medewerkers van de eilanden een structureel budget in de begroting opgenomen.
 - De kosten van de rekenkamercommissie zijn op verzoek van de commissie met € 5.000 verhoogd in verband met noodzakelijk geachte ambtelijke ondersteuning.
- RCW en Werelderfgoed: de lasten zijn verhoogd in verband met de recente besluitvorming die hierover heeft plaatsgevonden.
- Bij de toetreding van Texel tot de gemeenschappelijke regeling zijn over de toedeling van lasten de volgende afspraken gemaakt:
 - De lasten van het “Vijf Eilanden” programma worden doorbelast aan de 5 Waddeneilanden op basis van een procentuele verdeling van 30%, 25%, 25%, 10% en 10% voor respectievelijk Texel, Ameland, Terschelling, Vlieland en Schiermonnikoog.

- De lasten van het “Vier Eilanden” programma worden doorbelast aan de vier Friese eilanden in de verhouding $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{6}$ voor respectievelijk Terschelling, Ameland, Vlieland en Schiermonnikoog.

3. Bijdragen per eiland

De totale bijdrage per eiland is als volgt:

	Vijf eilanden taken	Rekenkamer	Vier eilanden taken	Totaal
gemeente Texel	138.150	6.000	0	144.150
gemeente Vlieland	46.050	6.000	19.004	71.054
gemeente Terschelling	115.125	6.000	37.996	159.121
gemeente Ameland	115.125	6.000	37.996	159.121
gemeente Schiermonnikoog	46.050	6.000	19.004	71.054
	460.500	30.000	114.000	604.500

Programmaplan Waddeneilanden 2017

Zoals in de inleiding is aangegeven, zal het programmaplan 2017 in het najaar van 2016 ter besluitvorming worden voorgelegd.

BEGROTING 2017

Begroting van de lasten per categorie

	2017		
		Verdeling	
		Vijf eilanden	Vier eilanden
Personeelskosten:			
Secretaris	108.000	108.000	
Secretariële ondersteuning	51.000	51.000	
ICT-coördinator	87.000		87.000
Projecten	132.500	132.500	
Overige personeelskosten	8.000	6.000	2.000
Reis- en verblijfkosten personeel	9.000	7.000	2.000
	395.500	304.500	91.000
Huisvestingskosten:			
Bureaunkosten	17.000	17.000	
Huur en energie	17.000	17.000	
Overige huisvestingskosten	5.000	5.000	
	39.000	39.000	
Kosten financiële administratie:			
Accountantskosten	6.000	6.000	
Financiële ondersteuning partners	11.000	11.000	
P&O ondersteuning partners	3.000	3.000	
Diverse administratiekosten	1.000	1.000	
	21.000	21.000	
Vergader- en verblijfkosten:			
Representatiekosten	2.500	2.500	
Kosten video-conferencing	5.000	5.000	
Vergaderingen Algemeen Bestuur	3.500	3.500	
Presentiegelden Algemeen Bestuur	4.000	4.000	
Bijeenkomsten raden 5 eilanden	5.000	5.000	
Bijeenkomst medewerkers 5 eilanden	15.000	15.000	
Kosten rekenkamercommissie	30.000	30.000	
Vergaderingen Dagelijks Bestuur	3.000	3.000	
Vergaderingen werkgroepen	1.000	1.000	
	69.000	69.000	
RCW en Werelderfgoed			
Bijdrage RCW	20.000	20.000	
Aanjager werelderfgoed	20.000	20.000	
Kosten aanjager werelderfgoed	2.500	2.500	
Af: bijdragen derden aanjager werelderfgoed	-2.500	-2.500	
	40.000	40.000	0
Projecten:			
projecten vijf eilanden	15.000	15.000	
projecten vier eilanden	23.000		23.000
	38.000	15.000	23.000
Onvoorzien:	2.000	2.000	
	2.000	2.000	
TOTALE LASTEN	604.500	490.500	114.000

BEGROTING 2017

Bepaling van de bijdrage per eiland

Totaalbegroting en bijdrage per eiland

Samenvattend kan het volgende overzicht worden gegeven van de totale lasten, verdeeld naar de verschillende programma's en de bijdragen per eiland:

Totaal programma's									
	2017	2018	2019	2020		2017	2018	2019	2020
Lasten programma vijf eilanden	490.500	500.310	510.316	520.523	Baten programma vijf eilanden (inclusief Rekenkamercommissie)				
					Bijdrage gemeente Texel 30,00%	144.150	147.033	149.974	152.973
					Bijdrage gemeente Vlieland 10,00%	52.050	53.091	54.153	55.236
					Bijdrage gemeente Terschelling 25,00%	121.125	123.548	126.018	128.539
					Bijdrage gemeente Ameland 25,00%	121.125	123.548	126.018	128.539
					Bijdrage gemeente Schiermonnikoog 10,00%	52.050	53.091	54.153	55.236
	490.500	500.310	510.316	520.523		490.500	500.310	510.316	520.523
Lasten programma vier eilanden	114.000	116.280	118.606	120.978	Baten programma vier eilanden				
					Bijdrage gemeente Texel 0,00%	0	0	0	0
					Bijdrage gemeente Vlieland 16,67%	19.004	19.384	19.772	20.167
					Bijdrage gemeente Terschelling 33,33%	37.996	38.756	39.531	40.322
					Bijdrage gemeente Ameland 33,33%	37.996	38.756	39.531	40.322
					Bijdrage gemeente Schiermonnikoog 16,67%	19.004	19.384	19.772	20.167
	114.000	116.280	118.606	120.978		114.000	116.280	118.606	120.978
TOTAAL VAN DE LASTEN	604.500	616.590	628.922	641.500	TOTAAL VAN DE BATEN	604.500	616.590	628.922	641.500

BEGROTING 2017

Paragrafen

1. Paragraaf Treasury

Door de Gemeenschappelijke Regeling worden geen externe financieringen aangetrokken. De financiering vindt plaats door de deelnemende gemeenten. Er is slechts op zeer beperkte schaal sprake van overtollige geldmiddelen, die worden aangehouden in rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Een actief treasurybeleid is dan ook niet van toepassing.

2. Risicoparagraaf

Op dit moment zijn voor de gemeenschappelijke regeling, geen specifieke risico's te onderkennen.

De lasten van de gemeenschappelijke regeling worden in de komende jaren geheel gedekt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. Wel kan het zo zijn dat bij een verder teruglopende financiering van de deelnemende gemeenten door de Rijksoverheid, de bijdragen van deze gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling onder druk kunnen komen te staan, waardoor de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling wellicht moeten worden ingeperkt.

BEGROTING 2017

Bijlagen

1. Meerjarenbegroting 2018-2020

Meerjarenraming								
	2018			2019			2020	
		Verdeling			Verdeling		Verdeling	
		Vijf eilanden	Vier eilanden		Vijf eilanden	Vier eilanden	Vijf eilanden	Vier eilanden
Personeelskosten:								
Secretaris	110.160	110.160		112.363	112.363		114.610	114.610
Secretariële ondersteuning	52.020	52.020		53.060	53.060		54.122	54.122
ICT-coördinator	88.740		88.740	90.515		90.515	92.325	92.325
Projecten	135.150	135.150		137.853	137.853		140.610	140.610
Overige personeelskosten	8.160	6.120	2.040	8.323	6.242	2.081	8.490	6.367
Reis- en verblijfskosten personeel	9.180	7.140	2.040	9.364	7.283	2.081	9.551	7.428
	403.410	310.590	92.820	411.478	316.802	94.676	419.708	323.138
Huisvestingskosten:								
Bureaukosten	17.340	17.340		17.687	17.687		18.041	18.041
Huur en energie	17.340	17.340		17.687	17.687		18.041	18.041
Overige huisvestingskosten	5.100	5.100		5.202	5.202		5.306	5.306
	39.780	39.780		40.576	40.576		41.387	41.387
Kosten financiële administratie:								
Accountantskosten	6.120	6.120		6.242	6.242		6.367	6.367
Financiële ondersteuning partners	11.220	11.220		11.444	11.444		11.673	11.673
P&O ondersteuning partners	3.060	3.060		3.121	3.121		3.184	3.184
Diverse administratiekosten	1.020	1.020		1.040	1.040		1.061	1.061
	21.420	21.420		21.848	21.848		22.285	22.285
Vergader- en verblijfskosten:								
Representatiekosten	2.550	2.550		2.601	2.601		2.653	2.653
Kosten video-conferencing	5.100	5.100		5.202	5.202		5.306	5.306
Vergaderingen Algemeen Bestuur	3.570	3.570		3.641	3.641		3.714	3.714
Presentiegelden Algemeen Bestuur	4.080	4.080		4.162	4.162		4.245	4.245
Bijeenkomsten raden 5 eilanden	5.100	5.100		5.202	5.202		5.306	5.306
Bijeenkomst medewerkers 5 eilanden	15.300	15.300		15.606	15.606		15.918	15.918
Kosten rekenkamercommissie	30.600	30.600		31.212	31.212		31.836	31.836
Vergaderingen Dagelijks Bestuur	3.060	3.060		3.121	3.121		3.184	3.184
Vergaderingen werkgroepen	1.020	1.020		1.040	1.040		1.061	1.061
	70.380	70.380		71.788	71.788		73.223	73.223
RCW en Werelderfgoed								
Bijdrage RCW	20.400	20.400		20.808	20.808		21.224	21.224
Aanjager werelderfgoed	20.400	20.400		20.808	20.808		21.224	21.224
Kosten aanjager werelderfgoed	2.550	2.550		2.601	2.601		2.653	2.653
Af: bijdragen derden aanjager werelderfgoed	-2.550	-2.550		-2.601	-2.601		-2.653	-2.653
	40.800	40.800		41.616	41.616		42.448	42.448
Projecten:								
projecten vijf eilanden	15.300	15.300		15.606	15.606		15.918	15.918
projecten vier eilanden	23.460		23.460	23.929		23.929	24.408	24.408
	38.760	15.300	23.460	39.535	15.606	23.929	40.326	15.918
Onvoorzien:								
	2.040	2.040		2.081	2.081		2.122	2.122
	2.040	2.040		2.081	2.081		2.122	2.122
TOTALE LASTEN	616.590	500.310	116.280	628.922	510.316	118.606	641.500	520.523
								120.978

2. Verrekentarieef DVO

Onderling verrekentarieef in €

	incl.BTW	excl.BTW	index	BTW %
tarief 2011	50,18	41,47		19%
tarief 2012	51,18	43,01	2,00%	19%
tarief 2013	53,34	44,09	2,50%	21%
tarief 2014	54,14	44,74	1,50%	21%
tarief 2015	54,95	45,41	1,50%	21%
tarief 2016	55,77	46,09	1,50%	21%
tarief 2017	56,61	46,78	1,50%	21%

Gelet op

- Wet gemeenschappelijke Regelingen

Overwegende

- Dat de gemeenteraden van de eilandgemeenten in de gelegenheid worden gesteld zienswijzen in te dienen op de conceptbegroting 2017;
- Dat de begroting geagendeerd staat voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling van 30 juni 2016.

**Aan de colleges van B en W van
de vijf Waddeneilanden**

Datum: 05-04-2016 | 34832 |

Onderwerp: concept- begroting GR de Waddeneilanden 2017

Geachte College,

Bijgaand treft u aan, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, de concept- begroting 2017, het meerjarenperspectief voor de jaren 2018 tot en met 2020 van de gemeenschappelijke regeling “De Waddeneilanden”.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 31 maart jongstleden is de begroting voor 2017 en de meerjarenbegroting 2018-2020 besproken en voorlopig vastgesteld. Na de voorlopige vaststelling van de begroting, volgt de consultatieronde van de afzonderlijke gemeenteraden van de deelnemende eilanden, waarbij zij hun bemerkingen en zienswijzen kunnen geven. Wij verzoeken u de begroting en het meerjarenperspectief voor te leggen aan uw Raad met het verzoek hun gevoelens en zienswijzen hierover kenbaar te maken.

In verband met de financiële positie van de deelnemende gemeenten, is getracht de kosten voor het jaar 2017 niet te laten stijgen ten opzichte van 2016. Dit is gelukt: het totaal aan lasten voor de deelnemende eilanden is slechts marginaal gestegen ten opzichte van het begrotingsjaar 2016.

Over de toedeling van lasten zijn de volgende afspraken gemaakt. De lasten van het “Vijf Eilanden” programma worden doorbelast aan de 5 Waddeneilanden op basis van een procentuele verdeling van 30%, 25%, 25%, 10% en 10% voor respectievelijk Texel, Ameland, Terschelling, Vlieland en Schiermonnikoog.

De lasten van het “Vier Eilanden” programma worden doorbelast aan de vier Friese eilanden in de verhouding 1/3, 1/3, 1/6, 1/6 voor respectievelijk Terschelling, Ameland, Vlieland en Schiermonnikoog.

De totale bijdrage per eiland voor het jaar 2017 is als volgt:

	Vijf eilanden taken	Rekenkamer	Vier eilanden taken	Totaal
gemeente Texel	138.150	6.000	0	144.150
gemeente Vlieland	46.050	6.000	19.004	71.054
gemeente Terschelling	115.125	6.000	37.996	159.121
gemeente Ameland	115.125	6.000	37.996	159.121
gemeente Schiermonnikoog	46.050	6.000	19.004	71.054
	460.500	30.000	114.000	604.500

Vervolgtraject

Na de consultatieronde van het Algemeen Bestuur en de afzonderlijke Gemeenteraden, wordt de nu voorliggende begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2020 aan het Algemeen Bestuur voorgelegd in de vergadering van 30 juni 2016.

De definitieve begroting 2017, inclusief het programmaplan zal aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd in de vergadering van 27 oktober 2016.

De eventuele zienswijzen ontvangen wij graag voor 1 juni aanstaande, zodat deze tijdig verwerkt kunnen worden.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'W.R.H. van Schoonhoven', with a horizontal line underneath.

W.R.H. van Schoonhoven
Wnd. Secretaris-directeur Samenwerkingsverband de Waddeneilanden

Bijlage: begroting 2017 inclusief meerjarenperspectief 2018-2020

Gemeenschappelijke Regeling

DE WADDENEILANDEN

JAARREKENING 2015

JAARREKENING 2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Inleiding	5
2. Inhoudelijk verslag van de activiteiten in het jaar 2015	6
3. Bijdragen per eiland en voorstel resultaatbestemming	16
Jaarrekening	18
1. Balans per 31 december 2015 voor voorgestelde resultaatbestemming	18
2. Realisatie van de lasten per programma	19
3. Toelichting op de balans	22
4. Toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen de werkelijke en begrote lasten over 2015	24
CONTROLEVERKLARING 2015	26
Paragrafen	29
1. Paragraaf Treasury	30
2. Risicoparagraaf	31
Bijlage	32
Bijlage 1, kostenverdeelstaat 2015	33

JAARREKENING 2015

Inleiding

1. Inleiding

Bijgaand treft u aan de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden. Het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 (BBV 2004) is leidend voor de jaarrekening 2015. Op grond van het BBV 2004 bestaat de financiële verantwoording ten minste uit:

- de balans;
- de toelichting op de balans;
- een overzicht van de baten en lasten per beleidsprogramma;
- de overige gegevens, waaronder het voorstel voor de resultaatverdeling en accountantsverklaring;
- de verantwoording over de verplichte paragrafen.

In de verplichte paragrafen die het BBV voorschrijft, zal alleen worden ingegaan op de zaken die relevant zijn voor de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden. Deze betreffen:

- de treasuryparagraaf;
- de risicoparagraaf.

In deze jaarrekening zijn als vergelijkende cijfers opgenomen de cijfers zoals die voortvloeien uit de begroting 2015 en de begrotingswijziging die door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld.

2. Inhoudelijk verslag van de activiteiten in het jaar 2015

Het jaar 2015 is voor de Gemeenschappelijke Regeling (GR) een bewogen jaar geweest. Onderstaand zullen de belangrijkste ontwikkelingen in het jaar 2015 nader worden toegelicht.

Hernieuwd convenant met het Rijk en provincies

In het begin van het jaar is op 2 maart 2015 het hernieuwde convenant tussen het Ministerie van BZK, de provincies Noord-Holland en Fryslân, de GR De Waddeneilanden en de eilandgemeenten Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog ondertekend. In dit convenant zijn de volgende (hernieuwde) afspraken tussen de genoemde partijen vastgelegd:

(Partijen) spreken af dat,

De Waddeneilanden

- *actief uitvoering geven aan de intergemeentelijke samenwerking om als zelfstandige gemeenten te komen tot verhoogde kwaliteit en toekomstbestendigheid van de dienstverlening aan inwoners en gasten;*
- *daarbij rekenschap geven van het bestaande verschil wat betreft de intensiteit van de inhoudelijke samenwerking tussen de Friese Waddeneilanden en Texel;*
- *de eilander samenwerking als kader voor het gemeenschappelijk handelen beschouwen, hetgeen er niet aan in de weg staat dat de eilandgemeenten, indien dat in de rede ligt, ook met niet-convenantspartijen samenwerkingsrelaties kunnen aangaan of continueren, waarbij de overige gemeentelijke convenantspartijen tijdig actief zullen worden ingelicht;*
- *waar dat opportuun is actief meewerken aan de uitwisseling van kennis en ervaringen ten aanzien van de BES-eilanden (Bonaire, St. Eustatius en Saba) als bijzondere gemeenten met de status van openbaar lichaam;*

De provincies Fryslân en Noord-Holland

- *zich zullen inspannen voor een integrale en gebiedsgerichte benadering ten aanzien van beleidsvorming en regelgeving, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van de Waddeneilanden;*
- *zoeken daarbij waar mogelijk en wenselijk onderling actief afstemming om divergerend beleid en uiteenlopende regelgeving ten aanzien van de eilanden en het Waddengebied te voorkomen;*
- *hebben daarbij specifiek aandacht voor het in stand houden van maatschappelijke voorzieningen ten behoeve van de leefbaarheid op de eilanden;*
- *waar mogelijk de gemeentelijke initiatieven met betrekking tot belangenbehartiging ten aanzien van de eilandgemeenten en het Waddengebied actief ondersteunen;*

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties daadwerkelijke steun verleent aan de samenwerking door:

- *het op verzoek beschikbaar stellen van juridische kennis en expertise bij het nader inrichten van het samenwerkingsmodel;*
- *het meewerken aan de vormgeving van ambtelijke, bestuurlijke en politieke verbindingen tussen betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband, waarbij de stevige democratische legitimering van de bovenlokale taakuitoefening een belangrijke randvoorwaarde vormt;*
- *het door middel van een ambtelijke liaisonfunctie bevorderen van de interdepartementale coördinatie op Rijksniveau ten aanzien van beleidsvoorbereiding en -uitvoering, met als uiteindelijk doel de totstandkoming van beter op de specifieke situatie van de Waddeneilandgemeenten afgestemde generieke wetgeving en beleidsuitvoering;*

Daarnaast spreken partijen af dat:

- *dat er een interbestuurlijk dossierteam is ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van alle genoemde partijen, waarin periodiek afstemming plaatsvindt over zaken van gemeenschappelijk belang;*
- *er, in gezamenlijkheid onderkennend dat er op verschillende momenten verkiezingen zijn voor gemeenteraden, provinciale staten en de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en deze verkiezingen kunnen zorgen voor electorale verschuivingen en nieuwe coalities, zoveel mogelijk wordt gestreefd naar continuïteit van de afspraken en verplichtingen voortvloeiend uit dit convenant;*
- *binnen vier jaren na ondertekening de uitwerking en effecten van de afspraken in dit convenant worden geëvalueerd.*

(ondertekening convenant)

Personele ontwikkelingen op het Waddenkantoor

Begin 2015 is de secretaris-directeur van de GR in een langdurig ziekteverlof geraakt, gevolgd door een reïntegratietraject. Vanaf 1 juli 2015 wordt de functie van de secretaris-directeur tijdelijk waargenomen door de heer Van Schoonhoven van de gemeente Terschelling. De verwachting is dat in de loop van 2016 duidelijk zal worden of en op welke wijze de vervanging van de secretaris-directeur zal worden ingevuld.

In de loop van 2015 werd ook duidelijk dat de formatie op het Waddenkantoor voor beleidsmatige taken onvoldoende was. Met name door ontwikkelingen die op ons afkomen op de dossiers krimp en anticipeerregio's, is besloten de beleidsmatige formatie uit te breiden. Per 1 september 2015 is de heer Schouten voor een periode van een half jaar aangetrokken als beleidsambtenaar. Inmiddels is zijn aanstelling verlengd tot 1 september 2016.

Toekomstvisie GR De Waddeneilanden

In het voorjaar van 2015 is door de Directieraad (DR) het initiatief genomen om een oriëntatie uit te voeren op de toekomst van de GR. Dit vloeide met name voort uit de ondertekening van het hernieuwde convenant met het Rijk en de provincies. Daarbij was het volgens de Directieraad van belang om als Directieraad en Dagelijks Bestuur (DB) gezamenlijk te komen tot een voorstel naar het Algemeen Bestuur (AB) over de wijze waarop de GR de komende jaren vorm en inhoud zou moeten worden gegeven.

Daarnaast werd in de vroege zomer van 2015 door het verschijnen van het rapport van de Rekenkamercommissie duidelijk dat de tekst van de GR diende te worden aangepast aan de veranderde wetgeving.

In dit licht zijn diverse discussies gevoerd binnen DR en DB en als DR en DB gezamenlijk over de in de toekomst te varen koers. Het proces werd begeleid door mevrouw Van 't Zelfde van het bureau WagenaarHoes. In oktober 2015 is het traject afgesloten met een intensieve dag waarbij leden van DR en DB aanwezig waren om gezamenlijke thema's en doelstellingen te formuleren. Op 26 november 2015 zijn de eerste contouren van de gezamenlijke "Stip op de horizon" aan de leden van het AB gepresenteerd. De discussie over de toekomst zal in het voorjaar van 2016 tijdens de "tweedaagse" op Ameland begin april een verder vervolg binnen de individuele raden krijgen. Daarna kan de tekst van de GR verder juridisch worden uitgewerkt en kan deze in de loop van 2016 aan de individuele raden ter besluitvorming worden voorgelegd.

Op basis van de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van de toekomst van de samenwerking, zullen verdere keuzes kunnen worden gemaakt over de bemensing van het Waddenkantoor en wijze van invulling van de secretaris-directeur functie.

Verslag van de activiteiten in 2015

Krimp-/anticipeerregio

De Friese Waddeneilanden hebben de status van anticipeerregio gekregen en nemen bestuurlijk deel aan het Landelijk Netwerk anticipeerregio's.

Onze inbreng heeft geleid tot meer aandacht voor de bijzondere situatie van de Friese Waddeneilanden in het kader van dit dossier. De uitwerking van de demografische ontwikkelingen ten aanzien van leefbaarheid (zorg, onderwijs en wonen) op de Waddeneilanden is van een andere aard dan aan de vaste wal. Het vraagt daarmee een andere aanpak van de problematiek en speciale aandacht bij het opstellen van wet- en regelgeving.

Voor de Directieraad, het Dagelijks Bestuur en het PHO VROM is een memo geschreven over de recente ontwikkelingen rondom het Rijksprogramma Bevolkingsdaling en de anticipeerregio's Friese Waddeneilanden en Kop van Noord-Holland. Tevens is een ambtelijke begeleidingsgroep samengesteld.

Verdiepingsslag Woningmarktanalyse

In opdracht van de Provincie is een Quick Scan van de Friese Woningmarkt uitgevoerd. De vier Friese Waddeneilanden zijn daarin niet meegenomen vanwege de specifieke situatie. Op de Waddeneilanden leeft echter wel een specifiekere analysevraag met betrekking tot de woningmarkt, wat vraagt om een verdiepingsslag. Samen met Streekwerk De Friese Waddeneilanden hebben de partners het aanbestedingstraject voor een nader onderzoek getrokken. Inmiddels is de aanbestedingsprocedure afgerond en is het externe bureau KAW gestart met de werkzaamheden voor dit nader onderzoek. De uitkomsten van de Verdiepingsslag worden gepresenteerd op een woonbijeenkomst op 12 mei 2016. Het

eindrapport wordt uiterlijk op 1 juli 2016 opgeleverd. Dat is ook het moment om te kijken wat we gaan doen met de uitkomsten en hoe de uitkomsten kunnen worden vertaald naar acties.

Regionale woningmarktindeling

De Woningwet 2015 bepaalt dat woningcorporaties één regionaal werkgebied (kernegebied) krijgen. Alle gemeenten moeten deel uitmaken van een regionaal werkgebied. Aan de gemeenten wordt gevraagd in regionaal verband onderbouwde voorstellen te doen voor een door hen gewenste regio-indeling. Alleen in het kernegebied mag een corporatie al haar taken uitvoeren.

In het concept rapport van de externe procesbegeleider (Companen) wordt er voor gekozen om de gehele provincie Friesland aan te wijzen als één woningmarktregio.

In een brief aan de Minister wordt verzocht om:

- De 24 Friese gemeenten aan te wijzen als kernwerkgebied voor de woningcorporaties die hun kernwerkgebied in Friesland hebben (waaronder WoonFriesland)
- Woningcorporatie de Veste uit Ommen ontheffing te verlenen voor het grondgebied van de gemeente Terschelling.

Op deze brief is nog geen reactie ontvangen.

Partiële herziening van het Programma Aanpak Stikstof (PAS-regeling)

Op de eerste ter inzage legging van de PAS (begin 2015) hebben De Waddeneilanden inspraak geleverd, omdat in de natuurgebieden op de eilanden veel natuurherstelmaatregelen worden uitgevoerd, die mogelijk van invloed zijn op de leefomstandigheden op de eilanden. Ook wezen wij op de mogelijkheid dat planschade zal worden verhaald op de gemeente, indien de gemeente gedwongen zou worden om bestemmingsplannen aan te passen. We vroegen om een passende voorziening voor deze probleempunten.

In september 2015 werd de eerste herziening van de PAS al gepubliceerd. In reactie op de terinzagelegging van deze herziening is door De Waddeneilanden andermaal een gezamenlijke zienswijze ingediend. In deze zienswijze hebben wij aangegeven dat wij ons verbaasden over de herverdeling van ontwikkelruimte die heeft plaatsgevonden ten voordele van zogenaamde "prioritaire projecten". Wij hebben aangegeven dit niet acceptabel te vinden, mede in het licht van onze eerdere vrees dat voor lokale ontwikkelingen minder "ontwikkelruimte" beschikbaar zou blijven.

Onze zienswijze heeft niet geleid tot het gewenste effect. Alle veranderingen in samenhang bezien leidt tot de conclusie dat aan de prioritaire (landelijke) projecten een onevenredige voorkeurspositie wordt gegeven.

Ontwerp Nationaal Programma Radioactief Afval

Tegen het ontwerp Nationale Programma Radioactief Afval is een gemeenschappelijke zienswijze ingediend, omdat naar onze mening uit het programma blijkt dat de regering geen veilige opslag van radioactief afval kan garanderen. Wij hebben gepleit voor een nieuw plan dat de problemen niet doorschuift naar de toekomst, realistisch de risico's en dilemma's rond ondergrondse opslag benoemt en niet kiest voor oplossingen die tot problemen in de toekomst zullen leiden, op zoek gaat naar de minst slechte variant en burgers en belanghebbenden niet passeert maar juist breed bij de discussie betreft.

Onze zienswijze heeft slechts beperkt geleid tot het gewenste effect. De problematiek wordt volgens de Nota van Antwoord namelijk niet doorgeschoven, maar het Kabinet neemt nu de tijd voor een grondige voorbereiding en voor het maken van een financiële voorziening. Er zijn nu nog onzekerheden met betrekking tot een eindberging in Nederland en het zou volgens het Kabinet onverantwoordelijk zijn om toekomstige generaties te belasten met de

lasten en de gevolgen van een ongefundeerde en slecht uitgewerkte keuze nu voor een methode van eindberging en/of locatie.

Vorbereiding invoering nieuwe Omgevingswet (Ow)

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer het voorstel Omgevingswet (Ow) aangenomen. De Ow is een raamwet die 26 wetten bundelt in één wet. De wet behelst een verdergaande decentralisatie van de regels voor de leefomgeving. De gemeenten krijgen meer ruimte om samen met inwoners en bedrijven integrale keuzes te maken over de inrichting van de fysieke leefomgeving. Het Kabinet wil de Omgevingswet in 2018 invoeren. Het jaar 2015 was het jaar van de Bewustwording en Verkenning, 2016 het jaar van de Verdieping en Verbreding, 2017 het jaar van de Vorbereiding en 2018 het jaar van de Realisatie en Verankerung.

In 2015 is een notitie voor de invoering van de Ow aangeboden aan Directieraad en het PHO VROM. Over het organiseren van een afzonderlijke ambtelijke voorlichtingsbijeenkomst bestaat brede consensus, net als het deelnemen aan de VNG Roadshow om bewust te worden van de implicaties van de nieuwe Omgevingswet. Op dit moment wordt overleg gevoerd of de samenwerking bij de invoering verder zou moeten gaan.

Aanjager Werelderfgoed

De Waddenzee is sinds 2009 Werelderfgoed, een unieke status voor dit natuurgebied. Om de werkzaamheden rondom het werelderfgoed beter te coördineren en deze status beter bekend te maken is in 2013 een deeltijd (0,5fte) "aanjager Waddenzee werelderfgoed" aangesteld. De praktijk liet echter zien dat veel zaken bleven liggen door een gebrek aan uitvoeringscapaciteit. In 2014 is in trilateraal verband (Nederland, Duitsland en Denemarken) de duurzaam-toerisme strategie vastgesteld.

In 2014 is ook de Samenwerkingsagenda Beheer Waddenzee gestart, Het Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW) heeft daarbij aangegeven een impuls te willen geven aan de Werelderfgoedstatus.

Naast deze werkzaamheden is de afgelopen tijd geïnvesteerd in het tot stand brengen van een grensoverschrijdend Interreg 5A project gericht op duurzaam toerisme in het Waddengebied: "De Waddenagenda". De provincies Friesland en Groningen samen met Duitsland investeren in dit project dat de duurzaam-toerisme strategie als basis heeft, het bevat maatregelen die naadloos aansluiten op het werkprogramma van de aanjager en van het Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW).

Door de verschillende sporen en mensen bij elkaar te brengen ontstaat er synergie en kunnen we effectiever de duurzaam-toerisme strategie Waddenzee Werelderfgoed in Nederland vorm geven. Er is daarbij gekozen om meer capaciteit in te zetten. Het gaat hier om meer capaciteit voor de aanjager Waddenzee Werelderfgoed, die nu structureel tijd te kort komt, en inzet van het PRW. De uitbreiding van de capaciteit van de aanjager wordt medegefinancierd door het PRW. Daarnaast heeft de Interreg 'Waddenagenda' ook financiële en personele capaciteit om het project uit te voeren. Gezamenlijk zullen zij het team Waddenwerelderfgoed gaan vormen.

Wadloopverordening

De provincie Friesland is gestart met een proces dat moet leiden tot een nieuwe Wadloopverordening, en doet dit mede voor de provincies Groningen en Noord-Holland. Via onze inbreng benadrukken wij dat er binnen de uiteindelijke besluitvorming over de Wadloopverordening duidelijk ruimte geboden moet worden aan de eilandbesturen en met de name burgemeesters van de eilanden. Dit om recht te doen aan hun bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de openbare veiligheid. De Waddenzee is namelijk gemeentelijk ingedeeld grondgebied en burgemeesters dragen verantwoordelijkheid voor de veiligheid. In dit licht wordt ook de expertise vanuit de medewerkers Openbare orde en veiligheid in dit project betrokken en wordt zo nodig overleg gevoerd met de betrokken Veiligheidsregio's.

Wet werk en zekerheid

Op 1 juli 2015 is de Wet werk en zekerheid in werking getreden. De wet is bedoeld om de rechtspositie van flexwerkers te versterken. Na enkele maanden is duidelijk geworden dat de nieuwe regels desastreus uitpakken voor flexwerkers en ondernemers op de Waddeneilanden. Wij hebben de Minister daarom dringend verzocht tot een aanpassing van de nieuwe regels, in ieder geval voor inwoners en ondernemers op onze eilanden. Aangezien van verschillende kanten aandacht is gevraagd voor de problematiek rondom seizoenswerk heeft de Minister de sociale partners opgeroepen een constructieve houding aan te nemen in het cao-overleg waar het gaat om het maken van afspraken over het gebruik van tijdelijke contracten. Daarnaast is een verkenner aangesteld die de problemen die in verschillende sectoren spelen in kaart zal brengen en daarover uiterlijk op 1 mei 2016 zal rapporteren.

Beddenboekhouding

De Friese Waddeneilanden houden sinds 1995 een overzicht bij van het aantal beschikbare toeristische bedden, de zogenaamde "beddenboekhouding". Over de omvang van het aantal toeristische bedden wordt jaarlijks rapport uitgebracht aan de Provincie.

Twee jaar geleden heeft een ambtelijk overleg plaats gevonden tussen de gemeenten en de Provincie Friesland over de wenselijkheid van het voortzetten van deze beddenboekhouding. Gezamenlijk hebben wij geconcludeerd dat de beddenboekhouding een achterhaald instrument is. Aan de gemeenten is toen gevraagd met een voorstel te komen hoe een en ander op een andere wijze gevolgd zou kunnen worden. Op basis van een aantal argumenten hebben wij vervolgens GS gevraagd om de beddenboekhouding af te schaffen en daar geen extra regels voor in de plaats te stellen.

GS heeft in de "Discussienotitie Omgevingsvisie" aan PS voorgesteld om in de opmaat naar de nieuwe provinciale omgevingsvisie het gesprek aan te gaan over de volgende vraag: "Is stabilisatie van de recreatiedruk op de Waddeneilanden nog een item voor de Omgevingsvisie, nu dit per project beoordeeld wordt bij het verlenen van een vergunning op grond van de Nb-wet? Of draagt een heldere ontwikkelingsstrategie per eiland juist bij aan de ontwikkeling van afzonderlijke recreatieve projecten?"

PS van Friesland zullen in maart 2016 een besluit nemen over het proces van de Omgevingsvisie. GS zullen daarna het initiatief nemen om met de Waddeneilanden en andere betrokken partijen in gesprek te gaan over deze vraagstelling.

Aanbesteding Openbaar Vervoer in Friesland

Namens de gemeenten Ameland, Terschelling en Vlieland zijn zienswijzen ingebracht tegen het ontwerpprogramma van eisen van de aanbesteding van het openbaar vervoer in Zuidoost Fryslân en de Waddeneilanden. De zienswijzen hebben betrekking op de tarieven en de OV-chipkaart, het materieel, de dienstregeling, inspraak, de infrastructuur, inzet bij evenementen, taal, beschikbaarheid van AED's en BHV, de routes, en de selectie en gunning.

Hoewel de officiële berichtgevingen vanuit de Provincie nog niet binnen zijn is duidelijk dat de OV- chipkaart wordt ingevoerd en dat wordt overgeschakeld op elektrisch materieel. Terschelling is nog in gesprek over een omschakeling naar groen gas.

Evaluatie Structuurvisie Waddenzee

In 2015 is het Ministerie van Infrastructuur en Milieu gestart met de evaluatie van de Structuurvisie Waddenzee, voorheen de PKB Waddenzee. De evaluatie geeft een combinatie van feiten en opvattingen weer over de ontwikkelingen in de Waddenzee van de afgelopen tien jaar. De Waddeneilanden zijn vanaf de start van de evaluatie betrokken geweest in zowel de projectgroep, de begeleidingsgroep als via het Regie College Waddengebied. In het rapport is een aantal voorbeelden genoemd van situaties zoals die zich politiek, beleidsmatig als in het veld voordoen. Een van de voorbeelden is de kwestie rondom de veerverbinding naar Ameland. Een andere proces dat door de eilanden is aangevoerd is dat in het gebied gesproken wordt over relatief kleine activiteiten, terwijl via de zijlijn grote activiteiten zoals nearshore windenergie en gaswinning een ander proces kennen.

De evaluatie wordt begin 2016 opgeleverd en aangeboden aan de Tweede Kamer. Vervolgens wordt in 2016 de beleidsverkenning opgestart met de conclusies uit de evaluatie.

BARRO en ILT onderzoek

Parrallel aan de evaluatie van de Structuurvisie Waddenzee liep ook de evaluatie van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening in combinatie met een onderzoek van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het ILT-onderzoek gaf aan dat gemeenten vaak onbekend zijn met de toetsing van ruimtelijke plannen aan het Waddenzeebeleid. Een uitkomst die door De Waddeneilanden minder werd herkend, en dit is ook ingebracht in de werksessie. De evaluatie van het BARRO is de aanloop geweest voor een aantal aanpassingen in het BARRO, onder andere de regeling van de Beleidslijn Kust waar in december 2015 veel commotie over ontstond in verband met het makkelijker kunnen bouwen in de zeereep.

Samenwerkingsagenda Beheer

Een onderdeel dat in 2015 door het Programma “Naar een Rijke Waddenzee” en het Regie College Waddengebied verder is georganiseerd is de “Samenwerkingsagenda beheer”. Naar aanleiding van het Rekenkamerrapport over het beheer van de Waddenzee, hebben beide organisaties het initiatief genomen om een programma te maken dat moet gaan leiden tot een gezamenlijk of één beheer voor de Waddenzee. Het is een programma dat bestaat uit meerdere deelprogramma's en wordt aangestuurd vanuit de Beheerraad en het Opdrachtgevers Beraad Waddenzee. In de beide raden hebben de Eiland- en Kustgemeenten een positie maar die door omstandigheden het afgelopen jaar naar onze mening onvoldoende is ingevuld. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren.

Deltaprogramma

Vanuit het nationale DELTA-programma zijn De Waddeneilanden betrokken bij de deelprogramma's, “Kust” en “Wadden”. Door de inzet vanuit het secretariaat en de eilanden hebben we de afgelopen vijf jaar weten te bereiken dat de Waddeneilanden gezien worden als een serieuze partner.

In 2012 heeft het Deltaprogramma zich gericht op de zandige kustverdediging, in 2013 is de aandacht meer uitgegaan naar de dijken van de Waddenzee en heeft ook de zogenoemde ‘meerlaagsveiligheid’ de aandacht gekregen. In 2014 zijn alle kansrijke strategieën omgevormd tot een voorkeursstrategie. Met het aanbieden van de voorkeursstrategie aan de Tweede Kamer is het Deltaprogramma afgerond en is het programma omgevormd tot een bestuurlijke afstemmingsorgaan in de vorm van het Landelijk Overleg Kust en het Bestuurlijk Overleg Deltaprogramma Waddengebied. De eilanden zijn door de inspanningen vanuit het

secretariaat goed vertegenwoordigd in beide structuren en vertegenwoordigen de regio hierin. Zowel het LOK als het BO-DPW kennen een werkplan. In het werkplan is een aantal projecten opgenomen die in 2015 zijn uitgevoerd zoals het scenario-onderzoek, bereikbaarheid veerdammen, systeemdynamiek en het zandig systeem.

In samenwerking met de Veiligheidsregio wordt het scenario-onderzoek uitgevoerd en het onderdeel over de evacuatiefracties. Het onderzoek is in december in concept opgeleverd. In januari 2016 volgt een communicatie strategie over de uitkomsten. Het secretariaat plukt nu vooral de vruchten van de inzet van de vorige jaren en wordt regelmatig als partner en betrokkene gevraagd om mee te denken en mee te werken.

Waterveiligheid

Het Deltaprogramma werkt aan de kustveiligheid voor de lange termijn (100 jaar). Van belang is de verbinding te leggen naar de lopende (kortere termijn) programma's op het gebied van water en kustveiligheid van de eilanden. Belangrijke overlegpartners zijn de Provincie en Rijkswaterstaat Noord-Nederland. Het Regionaal Overleg Kust (ROK), voorheen POK, wordt gebruikt als platform.

Afgelopen periode is de functie en de rol van het ROK verder gegroeid. Als opvolger van het Deltaprogramma is het ROK de structuur en de verbinding van partijen in de regio Noord-Nederland, inclusief Texel en het Hoogheemraadschap NHNK. Het secretariaat van De Waddeneilanden bepaalt mede de voorbereiding van het ROK. Het ROK is in 2015 twee keer bij elkaar geweest voor afstemming over de beleidslijn kust en de basis kustlijn. Daarnaast loopt het proces rondom de leggers voor Vlieland en Terschelling nog.

Natura-2000

De Natura-2000 wetgeving vanuit Europa heeft veel invloed op toekomstige ontwikkelingen in natuurgebieden. In toenemende mate ontstaat er spanning tussen de ruimtelijke instrumenten van de gemeenten en de beperkingen als gevolg van natuurwet- en regelgeving. De betrokkenheid van de eilanden bij de nadere uitwerking van deze wet op eiland- en regionaal niveau is dan ook van groot belang. Voor de eilanden, de Waddenzee en Noordzee worden momenteel in het kader van Natura- 2000 afzonderlijke beheerplannen gemaakt.

Door het secretariaat is extra inhoudelijke kennis en ervaring ingehuurd om dit N-2000 proces te beïnvloeden opdat de vaak al beperkte gebruiksruimte op de eilanden maximaal benut kan blijven. Deze extra kennis wordt met name ingezet op het moment dat de conceptteksten van de beheerplannen beoordeeld en gecontroleerd moeten worden op gemaakte afspraken. Dit is van belang voor het draagvlak op de eilanden.

Het opstellen van de beheerplannen heeft veel vertraging opgelopen. Een van de redenen is de invoering van de Programmatiese Aanpak Stikstof. Een regeling die vooral de uitstoot van stikstof in beeld brengt en de ontwikkelruimte bepaald voor het aanleggen van wegen, industriegebieden en ook het beperken van de uitstoot bepaalt. Het lijkt erop dat de gebieden die het meest uitstoten ook de meeste ontwikkelruimte ontvangen. Vanuit het secretariaat is

in 2015 voor de tweede keer een gezamenlijke zienswijze verzonden. Gezien de veranderingen in de concepten en de wijzigingen in de discussie over de PAS is extra ondersteuning noodzakelijk. Ook na 2015 zal ondersteuning gewenst zijn vanwege het uitstellen van de besluitvorming van de beheerplannen.

Ruimtelijk Plan Waddenzee

De gemeenten moeten voldoen aan de wettelijke verplichting om voor 1 juli 2013 actuele bestemmingsplannen te hebben, waaronder het bestemmingsplan voor de Waddenzee. Vanuit het secretariaat is een project opgezet om met de 17 gemeenten rondom de Waddenzee gezamenlijk een nieuw ruimtelijk plan op te stellen voor de Waddenzee. In september en oktober 2015 is de beheersverordening vastgesteld en afgerond.

Visserij

Vanuit het secretariaat worden de ontwikkelingen van de N-2000 processen garnalen, MZI, boomkor en schelpdiervisserij gevolgd. Indien nodig wordt invloed uitgeoefend op deze processen. De aanpak rondom de staandwant-visserij heeft laten zien dat een gezamenlijk optreden effectief is.

In uitzondering op het landelijke totaalverbod, blijft op de eilanden deze vorm van recreatief vissen onder voorwaarden toegestaan. Er is een gezamenlijke regeling opgesteld voor de eilanden die in 2013 in werking is getreden. Samen met de gemeente Ameland is het secretariaat nauw betrokken geweest bij het uitvoeren van een nieuwe zogenoemde 'Nadere effecten analyse' voor de gehele staandwant-visserij (beroeps en recreatief). De teksten zijn uiteindelijk in de concept beheerplannen opgenomen en dit heeft geleid tot een verbeterde samenwerking tussen de eilanden en het Ministerie van Economische Zaken. In december 2015 is enige commotie ontstaan over de hoeveelheid zeebaars die mee mag worden genomen. In 2016 wordt deze ontwikkeling gevolgd.

Convenant Vaarrecreatie

Middels het monitoren van vaargedrag worden visies op de jachthavens ontwikkeld en plannen voor de haveninrichting voorbereid. Vanuit het secretariaat worden samen met de eilanden de plannen voor de jachthavens verder ontwikkeld. In 2012 is de evaluatie van het Convenant gestart onder aansturing van de Provincie Noord-Holland. De evaluatie is in 2013 afgerond en heeft geleid tot een nieuw Actieplan Vaarrecreatie waarin de eilandgemeenten deelnemen. De evaluatie heeft geen uitspraak gedaan of de jachthavens nu verder ontwikkeld kunnen worden. Hierop is vanuit het secretariaat het project Kleine Jachthavens opgestart om de geleiding en stagnatie in het "rondvaar" principe te voorkomen. Een tweede onderdeel waar de gemeenten in betrokken zijn is de communicatie. De gemeente Terschelling heeft in 2015 een medewerker tijdelijk gedetacheerd gehad op verzoek van de programma manager om de communicatie verder vorm te geven. Een voorstel om mee te financieren aan een communicatiemedewerker is voorbereid in het portefeuillehoudersoverleg EZ, voorgelegd in de gezamenlijke vergadering van de dagelijkse besturen van de kust- en eilandgemeenten en wordt verder afgerond in 2016.

Project Kleine Jachthavens

Op initiatief van het secretariaat is het bureau HDidee verder gegaan met het project Kleine Jachthavens; een onderzoek om de toegankelijkheid en het exploitabel houden van de eilandhavens en de haven van Noordpolderzijl in beeld te brengen. Het onderzoek is eind 2013 afgerond en is begin 2014 aangeboden aan het toenmalige Eilander College en de gemeenteraden. Het project kleine jachthavens kan daarmee de inzet worden van de eilanden om de havenontwikkeling in eigen hand verder te organiseren en niet meer afhankelijk te zijn van andere partijen.

Eind 2014 is een succesvolle themadag georganiseerd, op basis van de uitkomsten hiervan is een werkplan ontwikkeld om te komen tot een aanbesteding voor innovatieve slibhuishouding en het ontwikkelen van havenplannen per haven in 2015. Het onderzoek is gefinancierd door de Provincie Friesland (Streekwerk). In 2015 is een tweetal proeven uitgevoerd in de haven van Schiermonnikoog met de toepassing van een andere baggermethode met water(lucht)injectie. Met de uitkomsten van de proeven staat de gemeenteraad van Schiermonnikoog op het punt om te besluiten de proeven voort te zetten. De uitkomsten van de proef worden meegenomen in de inventarisatie die in het eerste kwartaal van 2016 wordt opgeleverd.

Programma Rijke Waddenzee

Het programma Rijke Waddenzee kent een veelheid aan projecten waardoor nader invulling gegeven kan worden aan gewenste natuurontwikkelingen in de Waddenzee. Het programma Rijke Waddenzee is het natuurprogramma geworden binnen het Waddenfonds. Door deze versterkte positie kan invloed worden uitgeoefend op geselecteerde projecten. Het programma richt zich nu met name op de Samenwerkingsagenda Beheer.

Zoutwinning

Vanuit het secretariaat is een reactie gegeven op de vergunningaanvraag van ESCO Zout om onder de Waddenzee zout te gaan winnen. De zorg is vooral geuit over de gevolgen van bodemdaling voor de natuurlijke zandtransporten in zee en de mogelijke negatieve effecten op de voordelta's. De vergunningprocedure is nog in volle gang en op de aanvraag zal naar verwachting in 2016 worden besloten door de Provincie. De eilanden hebben uiteindelijk gekozen na de ingediende zienswijze geen beroep aan te tekenen.

Gaswinning

Begin 2015 kwamen berichten dat oliemaatschappijen boven Schiermonnikoog en rond of op Terschelling willen boren naar gas of zelfs al gas willen gaan winnen. De discussie ontwikkelde zich snel tot op het niveau van de Tweede Kamer. Vanuit de samenwerking is al in het begin van het proces een gezamenlijke brief gestuurd die overigens moeizaam tot stand kwam door de nuanceverschillen en verschillende accenten per eiland. Het Kabinet heeft uiteindelijk besloten om de besluitvorming over de vergunningverlening op te schorten en te wachten op de nieuwe Mijnbouwwet en de ontwikkeling in Oost-Groningen rondom de gaswinning daar.

3. Bijdragen per eiland en voorstel resultaatbestemming

Binnen de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden is de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot de door de eilanden te vergoeden bijdragen:

- De bijdragen van de eilanden worden voor wat betreft het programma “Vijf eilanden taken” verdeeld op basis van de volgende verdeelsleutel:
 - Texel, 30%
 - Vlieland, 10%
 - Terschelling, 25%
 - Ameland, 25%
 - Schiermonnikoog 10%;
- De eilanden dragen allen in gelijke mate bij voor wat betreft de uit te voeren taken van de gezamenlijke rekenkamer;
- De bijdragen van de Friese eilanden worden voor wat betreft de “Vier eilanden-taken” verdeeld in de verhouding:
 - Vlieland, 1/6 deel
 - Terschelling, 1/3 deel
 - Ameland, 1/3 deel
 - Schiermonnikoog 1/6 deel

Uit de jaarrekening blijkt dat er een rekeningtekort is ontstaan. Het Dagelijks Bestuur stelt voor het rekeningtekort ten laste te brengen van de algemene reserve.

JAARREKENING 2015

Jaarrekening

1. Balans per 31 december 2015 voor voorgestelde resultaatbestemming

	31 december 2015		31 december 2014	
	€	€	€	€
Activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Investerings met een economisch nut		18.700		20.550
<i>Uitzettingen met looptijd korter dan een jaar</i>				
Vorderingen		276.851		354.886
<i>Liquide middelen</i>				
Banksaldi		18.786		15.682
<i>Totaal activa</i>		<u>314.337</u>		<u>391.118</u>
Passiva				
<i>Eigen vermogen</i>				
Algemene reserve	106.818		50.000	
Bestemmingsreserve duurzaamheid	0		0	
Te bestemmen resultaat	-34.553		56.818	
		72.265		106.818
<i>Netto vlottende schulden</i>				
Crediteuren	226.962		297.820	
Transitoria	15.110		-13.520	
Terug te betalen aan de eilanden	0		0	
		242.072		284.300
<i>Totaal passiva</i>		<u>314.337</u>		<u>391.118</u>

2. Realisatie van de lasten per programma

2.1. Totaal van de programma's

Totaal programma's			
	2015		2015
Lasten programma Vijf eilanden taken	554.904	Baten programma Vijf eilanden taken	
		Bijdrage gemeente Texel	141.900
		Bijdrage gemeente Vlieland	47.300
		Bijdrage gemeente Terschelling	118.250
		Bijdrage gemeente Ameland	118.250
		Bijdrage gemeente Schiermonnikoog	47.300
			473.000
		Bijdrage gemeente Texel, rekenkamer	5.000
		Bijdrage gemeente Vlieland, rekenkamer	5.000
		Bijdrage gemeente Terschelling, rekenkamer	5.000
		Bijdrage gemeente Ameland, rekenkamer	5.000
		Bijdrage gemeente Schiermonnikoog, rekenkamer	5.000
			25.000
	554.904		498.000
Lasten programma Vier eilanden taken	87.649	Baten programma Vier eilanden taken	
		Bijdrage gemeente Texel	0
		Bijdrage gemeente Vlieland	18.337
		Bijdrage gemeente Terschelling	36.663
		Bijdrage gemeente Ameland	36.663
		Bijdrage gemeente Schiermonnikoog	18.337
			110.000
	87.649		110.000
TOTAAL VAN DE LASTEN VOOR RESULTAATBESTEMMING	642.553	TOTAAL VAN DE BATEN VOOR RESULTAATBESTEMMING	608.000
		ONTTREKKING AAN DE BESTEMMINGSRESERVE DUURZAAMHEID	0
		ONTTREKKING AAN DE ALGEMENE RESERVE	0
		RESULTAAT 2015 (ONTTREKKING AAN ALGEMENE RESERVE)	34.553
TOTAAL VAN DE LASTEN NA RESULTAATBESTEMMING	642.553	TOTAAL VAN DE BATEN NA RESULTAATBESTEMMING	642.553

2.2. Programma “ Vijf Eilanden”

Programma Vijf eilanden taken		
	begroting 2015	werkelijk 2015
Personeelskosten:		
Secretaris	105.000	132.490
Secretariële ondersteuning	51.000	49.024
Projecten	130.000	126.542
Overige personeelskosten	4.000	11.634
Reis- en verblijfskosten personeel	5.000	8.847
	295.000	328.537
Huisvestingskosten:		
Bureaunkosten	8.000	27.318
Huur en energie	17.000	16.667
Overige huisvestingskosten	10.000	2.198
	35.000	46.183
Kosten financiële administratie:		
Accountantskosten	6.500	5.600
Financiële ondersteuning partners	10.500	10.668
P&O ondersteuning partners	5.000	2.976
Diverse administratiekosten	1.000	-43
	23.000	19.201
Vergader- en verblijfskosten:		
Representatiekosten	5.000	1.205
Kosten video-conferencing	18.000	22.403
Vergaderingen Algemeen Bestuur	6.700	1.510
Presentiegelden Algemeen Bestuur	5.300	3.536
Ondersteuning Eilandergriffier	4.000	0
Bijeenkomst medewerkers 5 eilanden	5.000	34.160
Bijeenkomst 5 raden	10.000	14.674
Kosten rekenkamercommissie	25.000	29.258
Vergaderingen Dagelijks Bestuur	4.500	1.793
Vergaderingen werkgroepen	2.500	1.325
	86.000	109.864
Internationale contacten:		
Contributie Euregio	5.000	0
	5.000	0
RCW en Werelderfgoed	33.000	28.431
	33.000	28.431
Vaste projecten:		
Energy valley	500	0
Kleine jachthavens	0	0
	500	0
Projecten:		
projecten vijf eilanden	15.000	22.688
	15.000	22.688
Onvoorzien:	5.500	0
TOTALE LASTEN	498.000	554.904

2.3 Programma “Vier Eilanden”

Programma Vier eilanden taken		
	begroting 2015	werkelijk 2015
Personeelskosten:		
ICT-coördinator	85.000	85.019
Overige personeelskosten	1.000	0
Reis- en verblijfkosten personeel	1.000	0
	87.000	85.019
Projecten		
projecten vier eilanden	23.000	0
project duurzaamheid	0	2.630
af: ontvangen bijdragen	0	0
	23.000	2.630
TOTALE LASTEN	110.000	87.649

3. Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De balans is weergegeven na voorgestelde resultaatbestemming.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa omvatten de investeringen in kantoormeubilair en dergelijke die bij de ingebruikname van het kantoor in Harlingen zijn aangeschaft. Deze activa worden in een periode van 15 jaar afgeschreven.

Het verloop in 2015 is als volgt:

	€
Boekwaarde 1 januari 2015	20.550
Af: afschrijvingen 2015	1.850
Stand per 31 december 2015	<u>18.700</u>

Vorderingen

Dit betreft met name vorderingen op deelnemende gemeenten en de Provincie Fryslân. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

De specificatie is als volgt:

	€
Debiteuren overige overheid	238.693
Te verrekenen met gemeenten inzake beheersverordening Waddenzee	3.325
Te verrekenen met gemeenten inzake transitie BGT	9.107
Te verrekenen met gemeenten inzake ICT	8.744
Te verrekenen met gemeenten inzake project kleine jachthavens	16.982
	<u>276.851</u>

Liquide middelen

Dit betreft het direct opneembare tegoed bij de Bank Nederlandse Gemeenten en de ABN-AMRO Bank.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het verloop van de Algemene reserve is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2015	50.000
Bij: de resultaatverdeling 2014	56.818
Stand per 31 december 2015	<u>106.818</u>

Indien het voorstel voor resultaatverdeling zal worden gevolgd, zal een bedrag van € 34.553 aan de Algemene reserve worden onttrokken.

Netto vlottende schulden

Crediteuren

De specificatie is als volgt:

	€
Crediteuren overige overheid	200.324
Overige crediteuren	26.638
Totaal	<u>226.962</u>

Transitoria

De opbouw van de post is als volgt:

	€
Te betalen accountantskosten 2015	5.600
Vooruit ontvangen subsidie duurzame Wadden	13.676
Vooruitbetaalde huur	-4.166
	<u>15.110</u>

4. Toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen de werkelijke en begrote lasten over 2015

Personeelskosten:

Door de langdurige ziekte van de secretaris-directeur is door de gemeente Terschelling vanaf 1 juli 2015 voor circa 12 uur per week een waarnemend secretaris-directeur geleverd. Overeenkomstig de afspraak die hierover is gemaakt binnen het Dagelijks Bestuur, wordt de gemeente Terschelling voor deze inzet vanuit de GR gecompenseerd. De hiermee gepaard gaande lasten ad € 28.000 leiden tot een overschrijding op de kosten van de secretaris.

De overige personeelskosten en de reis- en verblijfkosten zijn in 2015 met circa € 10.000 overschreden in verband met de kosten van coaching voor een tweetal medewerkers tijdens hun ziekte-traject.

Huisvestingskosten:

De huisvestingskosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot omdat bij de ingebruikname van de nieuwe kantoorruimte, gekozen is voor vaste werkplekken en een glasvezelverbinding. De noodzakelijke werkverbinding met Leeuwarden en de eilanden en de video conferencing waren niet stabiel genoeg en vielen herhaald uit. Op basis hiervan zal de begroting van deze kosten vanaf 2017 worden aangepast.

Kosten financiële administratie:

De kosten van financiële ondersteuning en P&O ondersteuning worden op basis van de werkelijk bestede uren door de gemeente Terschelling in rekening gebracht. De kosten voor P&O ondersteuning zijn lager uitgevallen dan verwacht.

Vergader- en verblijfkosten:

De kosten voor videoconferencing zijn circa € 4.500 hoger dan begroot omdat een nieuw contract pas in de loop van 2015 is ingegaan. Inmiddels is weer een nieuw contract afgesloten en zullen de jaarlijkse kosten dalen naar circa € 5.000 per jaar.

De ondersteuning door de Eilander griffiers is met ingang van de introductie van het AB vervallen.

In 2015 zijn Waddendagen georganiseerd voor de medewerkers van de binnendiensten en de buitendiensten van de vijf eilanden. De kosten van deze dagen waren niet begroot maar de dagen waren naar de mening van Directieraad en Dagelijks Bestuur noodzakelijk om de samenwerking vanuit de medewerkers verder vorm te geven. Met ingang van 2016 zijn de kosten voor de Waddendagen voor medewerkers structureel in de begroting opgenomen.

De kosten van de Rekenkamercommissie zijn circa € 4.200 hoger dan begroot. Wij verwijzen u hiervoor naar het afzonderlijke verslag van de Rekenkamercommissie.

Internationale contacten:

Over 2015 heeft de GR opnieuw geen contributienota ontvangen van de Euregio. Aangezien er lopende 2014 geen beslissing is genomen over de toekomst van de samenwerking tussen de gemeenten op de Deense, Duitse en Nederlandse Waddeneilanden, blijft hier voortsnog wel een beperkt bedrag voor gereserveerd in de begroting.

RCW en Werelderfgoed :

Medio 2012 heeft het RCW een besluit genomen om in afgeslankte vorm verder te gaan als Regiecollege Waddengebied. De in rekening gebrachte bedragen blijven ruim binnen de begroting.

Projecten 5 eilanden:

De in 2015 verantwoorde projectkosten betreffen de kosten van het bureau WagenaarHoes dat de Directieraad en het Dagelijks Bestuur heeft ondersteund in het opstellen van een toekomstvisie voor de GR.

Projecten 4 eilanden:

Er zijn geen specifieke projectkosten gemaakt in het kader van de samenwerking tussen de vier Friese eilanden.

In 2015 zijn nog enkele nagekomen kosten verantwoord in het kader van het eind 2014 afgewikkelde duurzaamheidsproject.

CONTROLEVERKLARING 2015

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 9539
Fax 023 - 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling 'De Waddeneilanden'

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling 'De Waddeneilanden' gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de programmarekening over 2015 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling 'De Waddeneilanden' is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT). Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder de verordeningen. Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en de Beleidsregels toepassing Wnt, inclusief het Controleprotocol Wnt. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algemene beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door de deelnemende gemeenten vastgesteld. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling 'De Waddeneilanden' een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Haarlem, 15 maart 2016
102951/215/361/5532
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

JAARREKENING 2015

Paragrafen

1. Paragraaf Treasury

Op 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) in werking getreden. In deze wet worden de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Deze functie wordt als volgt gedefinieerd:

“Het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.”

In het jaar 2015 zijn geen financiële transacties met derden afgesloten. De liquiditeiten van de gemeenschappelijke regeling zijn aangehouden op een betaalrekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten en een klein bedrag op een betaalrekening bij de ABN-AMRO Bank voor contante betalingen.

2. Risicoparagraaf

Op dit moment zijn voor de gemeenschappelijke regeling geen specifieke risico's te onderkennen. De lasten van de gemeenschappelijke regeling worden in de komende jaren geheel gedekt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. Wel kan het zo zijn dat bij een verder teruglopende financiering van de deelnemende gemeenten door de Rijksoverheid, de bijdragen van deze gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling onder druk kunnen komen te staan, waardoor de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling wellicht moeten worden ingeperkt.

JAARREKENING 2015

Bijlage

JAARREKENING 2015

Bijlage 1, kostenverdeelstaat 2015

Kostenverdeelstaat						
	2015 Begroting			2015 Werkelijk		
		Verdeling			Verdeling	
		Vijf eilanden	Vier eilanden		Vijf eilanden	Vier eilanden
Personeelskosten:						
Secretaris	105.000	105.000		132.490	132.490	
Secretariële ondersteuning	51.000	51.000		49.024	49.024	
ICT-coördinator	85.000		85.000	85.019		85.019
Projecten	130.000	130.000		126.542	126.542	
Overige personeelskosten	5.000	4.000	1.000	11.634	11.634	
Reis- en verblijfkosten personeel	6.000	5.000	1.000	8.847	8.847	
	382.000	295.000	87.000	413.556	328.537	85.019
Huisvestingskosten:						
Bureaukosten	8.000	8.000		27.318	27.318	
Huur en energie	17.000	17.000		16.667	16.667	
Overige huisvestingskosten	10.000	10.000		2.198	2.198	
	35.000	35.000		46.183	46.183	
Kosten financiële administratie:						
Accountantskosten	6.500	6.500		5.600	5.600	
Financiële ondersteuning partners	10.500	10.500		10.668	10.668	
P&O ondersteuning partners	5.000	5.000		2.976	2.976	
Diverse administratiekosten	1.000	1.000		-43	-43	
	23.000	23.000		19.201	19.201	
Vergader- en verblijfkosten:						
Representatiekosten	5.000	5.000		1.205	1.205	
Kosten video-conferencing	18.000	18.000		22.403	22.403	
Vergaderingen Algemeen Bestuur	6.700	6.700		1.510	1.510	
Presentiegelden Algemeen Bestuur	5.300	5.300		3.536	3.536	
Ondersteuning Eilandergriffier	4.000	4.000		0	0	
Bijeenkomst medewerkers 5 eilanden	5.000	5.000		34.160	34.160	
Bijeenkomst 5 raden	10.000	10.000		14.674	14.674	
Kosten rekenkamercommissie	25.000	25.000		29.258	29.258	
Vergaderingen Dagelijks Bestuur	4.500	4.500		1.793	1.793	
Vergaderingen werkgroepen	2.500	2.500		1.325	1.325	
	86.000	86.000		109.864	109.864	
Internationale contacten:						
Contributie Euregio	5.000	5.000		0	0	
	5.000	5.000	0	0	0	0
RCW en Werelderfgoed						
	33.000	33.000		28.431	28.431	
	33.000	33.000	0	28.431	28.431	0
Vaste projecten:						
Energy valley	500	500		0	0	
Kleine jachthavens	0	0		0	0	
	500	500	0	0	0	
Projecten:						
projecten vijf eilanden	15.000	15.000		22.688	22.688	
project vier eilanden	23.000		23.000	0		0
project ontwikkeling VAST	0		0	2.630		2.630
Af: ontvangen bijdragen	0		0	0		0
	38.000	15.000	23.000	25.318	22.688	2.630
Onvoorzien:						
	5.500	5.500				
	5.500	5.500		0	0	
TOTALE LASTEN	608.000	498.000	110.000	642.553	554.904	87.649
LASTEN VOOR MUTATIES RESERVES	608.000	498.000	110.000	642.553	554.904	87.649
ONTTREKKING AAN RESERVES	0	34 0	0	0	0	0
LASTEN NA MUTATIES RESERVES	608.000	498.000	110.000	642.553	554.904	87.649

Algemeen Bestuur De Waddeneilanden

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 10 maart 2016 over de jaarrekening 2015;

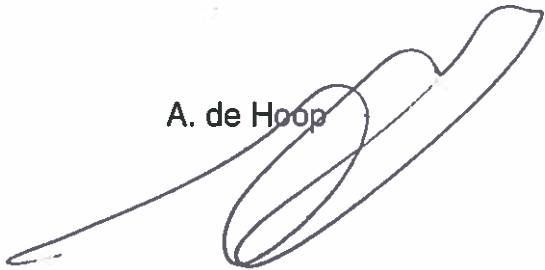
Besluit:

- de jaarrekening 2015 vast te stellen;
- het nadelig saldo van de jaarrekening 2015 ad € 34.553 te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van De Waddeneilanden van 31 maart 2016.

de voorzitter,

A. de Hoop

de waarnemend secretaris-directeur,

W.P.H. van Schoonhoven

Vergadering van het Algemeen Bestuur
van de Waddeneilanden
van 30 juni 2016

Agendapunt: 3

Verslag Algemeen Bestuur van 31 maart 2016

Aanwezig:

Voorzitter

De heer A. de Hoop (vanaf punt 8)	burgemeester Ameland
Mevrouw T. Schokker (t/m punt 8)	burgemeester Vlieland

Secretaris

De heer W. van Schoonhoven	wnd. secretaris-directeur Samenwerkingsverband
----------------------------	--

AB-leden

De heer D.G. Brouwer	Ameland
De heer E. de Groot	Schiermonnikoog
De heer W. Groendijk	Schiermonnikoog
Mevrouw M. Rupert	Schiermonnikoog
De heer G. Bos	Terschelling
De heer H. van Deelen	Terschelling
De heer A. Romar	Terschelling
De heer B. Zegeren	Texel
De heer A. Schaatsenberg	Texel
De heer P. Standaart	Texel
De heer P. van Sijp	Texel
Mevrouw A. van de Wetering	Texel
Mevrouw E. de Ruijter	Vlieland

Eveneens aanwezig DB-leden

De heer D. Stellingwerf (vanaf punt 9)	burgemeester Schiermonnikoog
De heer M. Uitdehaag	burgemeester Texel
De heer B. Wassink	burgemeester Terschelling

Ook aanwezig:

De heer G. Poster	Fractievoorz. Texel 2010, bedenker Waddenvlag
Mevrouw M. de Porto	Griffier van Texel
Mevrouw H.S. Terpstra	Notuleerservice De Griffel

Afwezig:

De heer D. Beijgaard	Ameland
De heer A. Tuil	Ameland
De heer T. Lugt	Terschelling
Mevrouw C. Oosterbaan	Terschelling
De heer J. Stuivenga	Vlieland
De heer J.R. Witting	Vlieland

Notulen 31 maart 2016

1. Opening en vaststelling agenda

Mevrouw Schokker opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen van harte welkom. De heren De Hoop en Stellingwerf zijn in het provinciehuis te Leeuwarden voor een overleg met de commissaris van de koning over de taakstelling vluchtelingen en komen wat later. Mevrouw Schokker neemt daarom het voorzitterschap op haar tot de heer De Hoop arriveert. Afwezig zijn de heren Stuivenga en Witting van Vlieland, de heren Beijaard en Tuil van Ameland en de heer Lugt van Terschelling. Mevrouw Oosterbaan van Terschelling wordt vervangen door de heer Van Deelen.

Na de vergadering wordt afscheid genomen van medewerker Albert-Jan Zijlstra. De voorzitter stelt voor om onder agendapunt 5a de heer G. Poster van Texel te laten inspreken over de Waddenvlag. De AB-leden stemmen in met deze aanpassing.

De agenda wordt met inachtneming van bovenstaande aanpassing vastgesteld.

2. Kennismakingsrondje

De aanwezigen stellen zich aan elkaar voor.

De voorzitter merkt op dat de namen op de bordjes slecht te lezen zijn.

De heer Van Sijp doet de suggestie om bij de volgende vergadering bordjes met een groter lettertype, aan beide zijden bedrukt, te plaatsen.

3. Verslag vergadering van 25 juni 2015

Tekstueel:

- Pagina 1, mevrouw De Ruijter merkt op dat mevrouw Schokker zichzelf voorstelt als burgemeester van Vlieland, terwijl boven het verslag staat: waarnemend burgemeester van Vlieland. 'Waarnemend' kan worden weggelaten in de notulen.

De heer Van Schoonhoven merkt op dat mevrouw Kruisinga er wel aan hechtte om waarnemend burgemeester van Texel genoemd te worden.

Naar aanleiding van:

- Pagina 2, de heer Standaart zegt n.a.v. punt 6, vervolgtraject Rapport Rekenkamercommissie, dat de voorzitter in de vorige vergadering heeft aangegeven dat er een terugkoppeling van de gesprekken met de raden zou volgen in deze AB-vergadering. Het punt staat echter niet op de agenda.

De heer Van Schoonhoven geeft aan dat de voorzitter in de vorige vergadering heeft voorgesteld om een aparte bijeenkomst te plannen over dit thema. Dat is opgevat als de tweedaagse bijeenkomst die op 14 en 15 april a.s. op Ameland zal plaatsvinden.

De heer Standaart zegt dat bij het einde van het agendapunt staat dat wordt afgesproken dat de plenaire vergadering over het rapport van de Rekenkamercommissie in april 2016 gehouden wordt.

De heer Wassink heeft in de vorige vergadering de indruk gekregen dat er bij het AB geen behoefte was aan een tussentijdse bijeenkomst. Later is besloten dat bij het congres op Ameland in april over de inhoud en de regeling gesproken wordt.

De voorzitter merkt op dat in het DB over dit punt gesproken is.

De heer Van Sijp zegt dat uit de vergadering van november een actieplan gekomen is.

Daarna heeft het AB niets gehoord, tot het AB vorige week een stuk van het DB kreeg. Hij zou het op prijs stellen om tussentijds te horen dat het DB met het onderwerp bezig is.

De heer Wassink merkt op dat het voorstel van de heer De Hoop was om een rondje langs de eilanden te maken om met de raden in gesprek te gaan. Verschillende raden hebben

aangegeven dat ze daar geen behoefte aan hebben. Nu hebben de raden gezamenlijk overleg op 14 en 15 april op Ameland.

Mevrouw De Ruijter zegt dat ze in de vorige vergadering heeft aangegeven dat het haar niet zinvol leek dat de voorzitter van het DB de eilanden langs gaat, omdat alle eilanden een vertegenwoordiger in het DB hebben, die net zo goed de informatie kan geven. Wel is afgesproken dat voorafgaand aan de discussie in het AB er een discussie in de gemeenteraden zou zijn. Dit naar aanleiding van wat bovenaan pagina 6 staat, dat het DB de grote lijn aangeeft die wordt ingevuld door de raden, zodat over dezelfde thema's gesproken wordt. Het AB zou een stuk krijgen waarover in de gemeenteraden gepraat zou worden met de vertegenwoordiger uit het DB. Die input zou gebruikt worden voor de discussie in het AB in april. Het AB heeft het stuk nu vrij laat gekregen en heeft er nog niet over kunnen praten in de gemeenteraad.

De heer Wassink merkt op dat in de colleges van B&W ook nog niet over het stuk gesproken is.

De heer Van Schoonhoven merkt op dat overleg geweest is met de griffiers van de eilanden over het proces, waarbij dit signaal niet is afgegeven.

Mevrouw Van de Wetering merkt op dat de griffier van Texel zelf al eens heeft aangegeven dat het rapport er nog niet was.

De heer Wassink merkt op dat het Rekenkamerrapport in alle raden aan de orde is geweest. Het AB heeft vorige week een stuk van het DB gekregen over dit punt.

De heer Schoonhoven vraagt of het DB voor aanvang van het congres op Ameland kan aangeven wat het doel zal zijn van het bespreken van het stuk.

De voorzitter vindt het een goed idee om zo snel mogelijk een oplegger bij het stuk te leveren, zodat duidelijk is van de status is van de bespreking van het stuk.

De heer Brouwer heeft de beleidsmedewerker van Ameland hierbij betrokken. Voor dit punt is geen stappenplan uitgetrokken, terwijl het bijna 14/15 april is.

De heer Standaart merkt op dat in het stuk van het DB bij 'heroriëntatie' staat dat een en ander afgestemd zal worden met het AB en dat het DB in gesprek zal gaan met de raden van de verschillende eilanden. Als hierover straks op Ameland gesproken wordt, zal dit eerst afgestemd moeten worden in het AB. Hij vindt het jammer dat niemand zich daarop heeft voorbereid.

De heer Uitdehaag heeft het idee dat men de vorige keer met verschillende verwachtingen uit elkaar is gegaan en dat niet helemaal helder was wat de bedoeling was.

Mevrouw De Ruijter zou met de oplegger erbij graag het stuk nog vóór het congres in de raad willen bespreken.

Mevrouw Van de Wetering geeft aan dat het stuk van het DB op 5 april op de agenda van de commissievergadering van Texel staat.

De heer Brouwer geeft aan dat op 4 april de Waddenzaken aan de orde komen in de commissievergadering van Ameland.

Mevrouw Schokker merkt op dat een stuk van de secretaris eerst in het DB besproken moet worden.

Mevrouw De Ruijter merkt op dat het stuk via de mail door het DB besproken kan worden.

De voorzitter geeft aan dat op 14 en 15 april een eerste oriëntatie plaatsvindt over het stuk.

Ze kan zich voorstellen dat de aprilvergadering gebruikt wordt om vrij van gedachten te wisselen, want er wordt geen besluit genomen. Dan kan het AB dat meenemen naar de raad en achterban om daar te bespreken, zodat in juni een besluit genomen kan worden. Een verslag van het congres kan mee naar de raad.

De heer Van Sijp zou het fijn vinden om vijf kernvragen uit het stuk te halen.

De voorzitter vindt dat een goed idee.

De heer Van Schoonhoven merkt op dat er recentelijk overleg is geweest met de griffiers over de invulling van het congres op Ameland. Er zal ook over bepaalde stellingen worden gediscussieerd, begeleid door een dagvoorzitter. Het concept-programma voor de dagen is

bijna gereed. Het lijkt hem goed dat het DB de stellingen die worden besproken op 14 en 15 april tijdig bij het AB neerleggen zodat het AB daar alvast over na kan denken. Daarnaast zal het DB een oplegger maken bij het stuk zoals het voorligt.

- Pagina 9, de heer Bos merkt op n.a.v. punt 9, actualiteiten uit de verschillende portefeuilles, onderwerp openbare orde en veiligheid, dat in de vorige vergadering is gezegd dat het ziekenvervoer per helikopter tijdelijk wordt uitgevoerd door een Belgische firma. Dit wordt gedaan door de Nederlandse Kustwacht, want de aanbesteding moet nog gedaan worden. De voorzitter geeft aan dat de Nederlandse Kustwacht een Belgische firma inhuurt. Er is pas weer een bezwaar aangetekend tegen de aanbestedingsprocedure. Het is belangrijk dat de patiënten in elk geval vervoerd worden.

Het verslag wordt met inachtneming van de wijzigingen en opmerkingen vastgesteld.

4. Ingekomen stukken, verzonden stukken

Ingekomen:

De ingekomen stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

Verzonden:

- Pt. 2, brief Ministerie van SZW, Wet werk en zekerheid. Mevrouw De Ruijter merkt op dat dit onderwerp niet eerder in het AB besproken is, terwijl alle andere verzonden stukken dat wel zijn. Ze is het vanuit haar politieke achtergrond niet eens met de inhoud van de brief. In het portefeuillehoudersoverleg is besloten om een brief te schrijven aan het Ministerie van SZW en een tweede brief over dit onderwerp aan alle fractievoorzitters van de Tweede Kamer. Hoe kunnen we voorkomen dat er besluiten genomen worden die niet per se gedragen worden door de mensen die de portefeuillehouder vertegenwoordigt?

De heer Wassink geeft aan dat hij bij het opstellen van de brief betrokken is geweest. Soms worden brieven erg scherp aangezet. Het getuigt van een stuk solidariteit dat als mensen het niet 100% met de brief eens zijn maar zich in het algemeen belang hier toch achter scharen. Naar aanleiding van de actualiteit en klachten van ondernemers kwam de behoefte op om deze brief schrijven. Er is een concept opgesteld en dat is niet alleen met de portefeuillehouders Economische Zaken afgestemd, maar ook in de colleges van B&W besproken. De vraag waar het AB is in de gang van zaken vindt de spreker terecht. Soms moet er snel geacteerd worden, geeft hij aan.

Mevrouw De Ruijter merkt op dat de ondernemers in deze brief vertegenwoordigd worden, maar de werknemers niet. Ze hoort verhalen van werknemers die drie maanden per jaar uit het werk moeten. Ze vindt dat je mensen ook het hele jaar door kan aannemen en die drie maanden per jaar maar een paar uur inzetten voor je bedrijf.

De voorzitter merkt op dat ze wil voorkomen dat nu inhoudelijk wordt gediscussieerd over dit onderwerp dat niet geagendeerd staat. De oproep van mevrouw De Ruijter gaat over de procedure van de brief. Als het AB over dit onderwerp wil praten, dan kan dit punt geagendeerd worden voor de junivergadering.

Mevrouw De Ruijter geeft aan dat ze het aspect werkgelegenheid en flexwerken op de eilanden graag in het AB zou willen bespreken.

De voorzitter constateert dat het voorstel om dit punt te agenderen in de junivergadering wordt gesteund door de meerderheid van het AB.

De heer Zegeren merkt op dat Horeca Nederland een voorbeeld zou kunnen nemen aan de landbouw, die inmiddels een convenant gesloten heeft over dit onderwerp. Er valt bij de minister blijkbaar wel wat te regelen.

De voorzitter stelt voor hierover te wisselen in de junivergadering.

Mevrouw De Ruijter denkt dat het zinvol is om een vertegenwoordiger van Horeca Nederland uit te nodigen in de vergadering voor het geven van een toelichting.

De heer Wassink merkt op dat de staatssecretaris in een schriftelijke reactie over dit

onderwerp aangeeft dat een en ander in onderling overleg geregeld kan worden. De voorzitter geeft aan dat de suggestie om een deskundige op het gebied van flexwerken uit te nodigen wordt meegenomen bij de voorbereiding voor de volgende AB-vergadering.

De voorzitter constateert dat de overige verzonden stukken voor kennisgeving worden aangenomen.

5. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

5a. Inspreker de heer G. Poster van Texel over de Waddenvlag

De voorzitter merkt op dat de heer Poster vijf minuten de tijd krijgt voor zijn bijdrage.

De heer Poster spreekt zijn dank uit dat hij vandaag de gelegenheid krijgt om iets te vertellen over zijn ervaringen met de diverse colleges van de vijf eilanden en het Dagelijks Bestuur van de Waddeneilanden. In het verleden was er alleen contact tussen de colleges van de diverse Waddeneilanden, maar dat was hoewel erg gezellig zeer vrijblijvend. Het was eigenlijk het jaarlijkse college-uitje. De heer Poster was er zelf bij. Echtgenotes en echtgenoten konden zelfs in deze Waddenweekenden worden meegenomen en er was af en toe ook cabaret. In dit verband herinnert de spreker zich een fabuleus optreden van de Amelanders op Terschelling. Na deze vrijblijvende collegecontacten heeft men getracht een serieuzer Waddensamenwerkingsverband te creëren. Bij de aanvang zag het er hoopvol uit, totdat bestuurders op het eiland Texel een beetje het gevoel kregen dat zij als vertegenwoordigers van het grootste Waddeneiland min of meer de baas behoorden te zijn. Er werd zelfs in de wandelgangen gesproken dat het Waddenhoofdkantoor op Texel moest komen. Deze hautaine houding van Texel was toen direct of indirect de oorzaak van de breuk. Als raadslid van de partij Texel 2010 vond de spreker het eigenlijk niet acceptabel dat Texel een beetje een aanhangsel was geworden, hoewel de schuld van Texel zelf. Ook vertegenwoordigers van een andere lokale partij, Texels Belang, en de toenmalige burgemeester van Terschelling, de heer Visser, deelden die mening. Samen met de heer Visser is letterlijk alles uit de kast gehaald om Texel weer volwaardig te kunnen laten meedraaien en dat is gelukkig gebeurd. Zo is de situatie nu en dat geeft hoop voor de toekomst, hoewel de spreker wel vraagtekens zet bij de beperkte rol van de algemene vergaderingen, want hij heeft het gevoel dat alles besloten wordt door het DB.

Nu de reden dat hij van Texel naar het AB gekomen is en hoe hij aankijkt tegen alle Waddeneilanden. Als hij over één van de Waddeneilanden wandelt, raakt hij elke keer weer onder de indruk van prachtige stranden, de woeste duinen en de schilderachtige dorpen. De eilandproblematiek is anders dan op het vasteland. Niet alleen de fantastische natuur, die de bescherming hard nodig heeft, maar ook de gezondheidszorg en de Wmo, zaken waarin eilanden als kleine zelfstandige gemeenten elkaar nodig hebben. Een ander voorbeeld is de dreigende scheve verhouding tussen de aantallen vaste inwoners - en dat aantal wordt steeds kleiner - en de aantallen tweede huisbezitters. De prijzen worden vaak zo opgedreven dat ze voor eilanders onbetaalbaar worden, terwijl de tweede huisbezitters en andere toeristen wel verwachten dat de eilanders hen allemaal van een natje en een droogje voorzien. De Wadden is een uniek gebied. De eilanders moeten echt niet alleen naar hun eigen eiland kijken, maar naar alle vijf, want dan heb je het door. En als je het door hebt, dan begrijp je het. Alle eilanden zijn slechts minuscule delen van de provincies Noord-Holland en Fryslân. Echter wel deeltjes waar de beide provinciebesturen mee pronken. Zelf heeft de spreker goed nagedacht over de Wadden als geheel en geprobeerd iets te bedenken om die gedachte te stimuleren. Hij kan in alle bescheidenheid zeggen dat het een beetje gelukt is. Met een samenvoeging van alle kleuren van de Waddeneilanden heeft hij de Waddensticker

bedacht. Een sticker heeft echter een beperkte uitstraling. Daarom heeft hij de Waddenvlag bedacht. De heer Poster laat de Waddenvlag zien aan de aanwezigen, voor elk eiland is evenveel ruimte. Hij heeft het college van Texel gevraagd of zij deze vlag voor het gemeentehuis wilden hangen, maar er kwam om onduidelijke redenen een afwijzing. Hetzelfde overkwam hem bij het aanbieden van deze vlag aan de colleges van de andere Waddeneilanden. De legendarische Johan Cruijff zei het al: 'Elk nadeel heb zijn voordeel', en het werd waarheid. De EO-televisie benaderde de heer Poster en hij mocht zijn verhaal over de Waddenvlag voor de televisiecamera vertellen, omdat de tv-makers er zelf geen snars van begrepen waarom het gemeentebestuur van Texel de vlag niet wenste te laten wapperen. De spreker weet een verklaring: elk Waddeneiland is te veel aan zijn eigen territorium gehecht en denkt alleen in zijn eigen kleuren en heeft veel te weinig oog voor het grote gebied, de Wadden in totaliteit. Hij hoopt dat zijn verhaal vandaag misschien iets bijdraagt aan het "Waddentotaaldenken", want dit zou hard nodig zijn, omdat op het ogenblik op het Ministerie van Binnenlandse Zaken al concreet wordt nagedacht over inlijving van de eilanden bij de gemeenten aan de vaste wal. Daarom vraagt hij het samenwerkingsverband nu vriendelijk om vandaag de start te maken en de vlag op het Waddenhuis in deze stad te laten wapperen. Dit zou een begin kunnen zijn van het "Waddentotaaldenken".

De voorzitter dankt de heer Poster voor zijn inbreng.

Mevrouw De Ruijter vraagt waar de vlaggen te bestellen zijn.

De heer Poster geeft aan dat hij door de televisie-uitzending benaderd is door Faber Vlaggen, die de vlag in productie genomen heeft.

De heer Brouwer geeft aan dat de vlag al een half jaar bij hem al wappert.

De heer Poster zegt dat de heer Brouwer van Ameland één van de voortrekkers was. Het verbaast hem dat de colleges niet door de knieën gaan. Hij vindt het denken van de eilanden te bekrompen, de Waddeneilanden moeten zijns inziens gezien worden als één gebied. De vlag van het eigen eiland kan ernaast wapperen.

De heer Van Sijp merkt op dat hij de heer Poster voor het eerst ontmoet heeft in 2006 bij de Waddenconferentie op Schiermonnikoog. De heer Poster was toen nog fractievoorzitter van de VVD. Hij kan zich herinneren dat de heer Poster tegenstander was van de samenwerking tussen de eilanden. Dus is er op een gegeven moment een kantelpunt gekomen waarbij de heer Poster voorvechter is geworden van de samenwerking. Kan de heer Poster hem meenemen in dat kantelpunt?

De heer Poster geeft aan dat hij en de heer De Hoop destijds op Schiermonnikoog beide baalden van de drang van Texel om alles maar te concentreren op het eiland Texel. De heer Poster had toen al het "Waddentotaaldenken" voor ogen, maar niet dat Texel de baas ging spelen. De eilanden zijn naar zijn mening allemaal gelijk, net als op de vlag.

Mevrouw Van de Wetering merkt op dat er net een aantal onwaarheden uitgesproken is. We willen nu met elkaar vooruit. De vraag die nu voor ligt is of we een Waddenvlag willen of niet.

De voorzitter geeft aan dat er nu geen discussies gevoerd of besluiten genomen worden. Er kunnen nu verhelderende vragen gesteld worden. Ze constateert dat er geen vragen zijn.

De heer Poster neemt afscheid en wenst de aanwezigen een hele vruchtbare vergadering.

Mevrouw De Ruijter vraagt of het AB dit onderwerp geagendeerd wil hebben.

De voorzitter kan zich voorstellen dat AB-leden dit punt nog willen bespreken met de achterban.

De heer Van Deelen vindt dat dit punt op de agenda hoort, omdat de vlag de samenwerking van de eilanden symboliseert.

Mevrouw De Ruijter zegt dat nu besloten kan worden om het punt te agenderen voor de AB-vergadering in juni en dat in de tussentijd overlegd kan worden met de achterban.

De heer Brouwer wil dit punt graag bespreken in de AB-vergadering van juni.

De voorzitter constateert dat de meerderheid van het AB voor is om het punt van de Waddenvlag te agenderen voor de AB-vergadering in juni.

6. Vaststellen Jaarrekening 2015

De leden van de vergadering zijn akkoord met de Jaarrekening 2015 en het onttrekken van het nadelig saldo aan de algemene reserve.

7. Vaststellen Concept-Begroting 2017 en meerjarenperspectief 2018-2020

De voorzitter geeft aan dat het hier gaat om de concept-begroting omdat er nog allerlei zaken liggen die heel waarschijnlijk van invloed zullen zijn op de begroting. Het DB vindt het geen recht doen aan die besprekingen om nu al een definitieve begroting vast te stellen. De definitieve begroting komt in het najaar op de agenda.

De leden van de vergadering zijn akkoord met de concept-begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2020.

8. Gelegenheid tot stellen van vragen over actualiteiten uit de verschillende portefeuilles

De voorzitter geeft aan dat er voor het eerst voor gekozen is om de informatie uit de portefeuilles aan de AB-leden toe te zenden, waarna zij in de AB-vergadering vragen kunnen stellen. Later zal worden geëvalueerd of het op deze manier goed werkt. Ze geeft de AB-leden nu de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw Van de Wetering merkt op dat zij namens een andere partij uit de Texelse raad een vraag wil stellen. Sterk Texel zou graag zien dat de AB-leden nog even stil staan c.q. de voorzitter bevragen over het dossier zoutwinning. Tegen de zoutwinning is op een gegeven moment bezwaar gemaakt en dat is ongegrond verklaard. Intern zijn daar vragen over gesteld. Er is door het DB voor gekozen om geen beroep in te dienen. Ze zou graag wat meer willen weten over de procedure, want het AB is daarin niet gekend.

De heer Standaart wil ook de reden weten waarom geen beroep aangetekend is.

De voorzitter geeft aan dat er geen beroep is aangetekend omdat dat geen kans van slagen had. Het DB heeft dat goed overwogen. Dit is een onderwerp dat het DB kritisch blijft volgen. Op het moment dat het DB hierop zinvol kan reageren zal zij dat zeker doen.

De heer Van Sijp zou ervoor willen pleiten om voorzichtig te zijn met het vechten tegen commerciële activiteiten. Het moet niet zo zijn dat we andere activiteiten in het Waddengebied die ons wel welgevallig zijn ook gaan boycotten.

De voorzitter geeft aan dat het DB zich daarvan bewust is. De natuur van de Wadden is ontzettend belangrijk, maar er wordt ook gewoond en er moet geld verdiend worden. De mensen en menselijke activiteiten maken onlosmakelijk onderdeel uit van de Wadden.

De heer Standaart vindt het verhaal van de zoutwinning verontrustend, omdat het niet meer terug te draaien als dit doorgaat. Er is weinig sprake van aardbevingen op plekken waar geen zout gewonnen wordt, maar alleen gas gewonnen is, omdat de zoutlaag een soort membraam is tussen de gashoudende lagen eronder en de druk. Als het zout weggehaald wordt komen er van bovenaf verbindingen en ontstaan verzakkingen en aardbevingen.

De voorzitter geeft aan dat het onderwerp het DB zeker niet koud laat. Het DB zal dit onderwerp kritisch blijven volgen en zal zo nodig acties ondernemen.

De heren De Hoop en Zijlstra worden verwelkomd in de vergadering.

Mevrouw Van de Wetering is benieuwd welke acties het DB in gedachten heeft.

De voorzitter geeft aan dat dit onderwerp opnieuw in het portefeuillehoudersoverleg VROM aan de orde zal komen om de koers te bepalen.

Mevrouw Schokker geeft hierna het voorzitterschap over aan de heer De Hoop.

De voorzitter, de heer De Hoop, vraagt of er meer vragen zijn.

Mevrouw De Ruijter geeft aan dat ze blij is met de manier waarop het AB nu de stand van zaken krijgt van het DB. Ze mist wel wat structuur in het geheel. De ene portefeuillehouder schrijft hele epistels en de andere volstaat met een paar zinnnetjes. Ze verzoekt om een tussenweg, een korte toelichting op de stand van zaken.

De voorzitter zegt dat het 'work in progress' is en dat elke portefeuillehouder een andere manier van schrijven heeft.

AO-debat over de Wadden

De voorzitter praat de aanwezigen even bij over het AO-debat over de Wadden van vorige week, waarbij hij aanwezig was. Dat was een geplande vergadering van de vaste Kamercommissie die over de Wadden gaat. Daarbij werden een aantal belangrijke zaken besproken, zoals snelvaren; daarover was eerder al een motie ingediend in de Tweede Kamer. De Kamer heeft over het snelvaren tegen minister Schultz van Haegen gezegd dat men wil dat zij begrip heeft en zicht heeft op spoedeisende snel varende schepen, voor mensen die met spoed naar de wal moeten, dan wel door toegelaten rederijen of schepen. Daarbij moet breder gekeken worden dan alleen de KNRM. De minister heeft toegezegd dat zij daarvoor begrip zou hebben. Het Ministerie van I en M moet nu uitzoeken hoe dit binnen de regels behandeld zal worden.

Op het AO-debat kwam ook aan de orde dat het leerlingenvervoer op Terschelling afgelopen winter een probleem is geweest. Van zonsopgang tot zonsondergang is snelvaren verboden en daardoor wordt in de wintertijd de leerlingenboot van 7.30 uur niet gehaald, omdat het dan nog donker is. De minister heeft gezegd dat dat geen probleem mag zijn. Tegen de minister is gezegd dat de uitvoerende diensten daarvan op de hoogte gesteld moeten worden.

Ook gaswinning en zoutwinning zijn aan de orde geweest tijdens het AO-debat. De mening van de meerderheid van de Kamer neigt er op dit moment naar om met de delfstoffenwinning onder de Waddenzee te willen stoppen, vanwege Werelderfgoed Waddenzee etc. Vanuit Ternaard wordt wellicht naar gas geboord onder het Wad. Voor de zoutwinning zijn al concessies en vergunningen verleend. Minister Schultz van Haegen gaf aan dat minister Kamp verantwoordelijk is voor de gaswinning.

De vaargeul Ameland is zeer uitgebreid aan de orde geweest bij het AO-debat. Een meerderheid van de Kamer heeft bij de minister aangegeven dat dit een probleem is. Als de minister dit vóór de zomer niet opgelost heeft komt de Kamer met een aanvullende motie. De voorzitter heeft bepleit dat op de langere termijn in de PKB Waddenzee de geulen, Schiermonnikoog, Westgat en Ameland gelijk aangewezen moeten worden als de geulen Vlieland, Terschelling en Texel als zijnde corridors in het PKB-gebied. Een meerderheid van de Kamer is daar voorstander van.

De staandwantvisserij was de week ervoor al aan de orde geweest. De minister gaat nog eens met de gemeenten in gesprek over hoe de handhaving in het klein op de eilanden uitgevoerd kan worden.

De voorzitter heeft de vaste Kamercommissie een compliment gegeven dat ze zo actief bezig is met de problemen die op de eilanden spelen.

Mevrouw Rupert vraagt of de voorzitter iets heeft gehoord over ontwikkelingen op het gebied van het helikoptervervoer.

De voorzitter geeft aan dat gister of eergister een artikel in de Leeuwarder Courant stond. Er zit elke keer weer vertraging op de lijn en nu is gemeend om een rechtsgang te maken, terwijl dit de tweede aanbesteding is die juist had moeten voorkomen dat er een rechtsgang zou komen. Op 22 april a.s. zal de rechtbank uitspraak doen. De gezamenlijke Wadden blijven alert op dat punt. Tegen de drie ministers die hierover gaan is altijd gezegd dat de eilanden dezelfde voorziening willen houden als die ze hadden toen de SAR het ziekenvervoer nog uitvoerde. Wie er vliegt en welke maatschappij het is, dat maakt niet uit.

Als een hoogzwangere vrouw of een gewonde naar de wal gaat is het prettig dat de partner of een familielid ook mee kan, dus de helikopter moet ruim genoeg zijn.

De heer Van Schoonhoven geeft aan dat het DB op 21 april a.s. over de laatste ontwikkelingen wordt bijgepraat door de Veiligheidsregio en de RAF.

De heer Bos geeft aan dat bij de SAR de brancard in één keer van de ambulance in de helikopter ging, terwijl nu de patiënt in de openlucht moet worden overgeheveld. Kan daar Waddenbreed over gepraat worden?

De voorzitter geeft aan dat dat probleem alle aandacht heeft. Er is sprake van twee modellen brancard, waardoor mensen moeten worden overgeheveld. Op de bijeenkomst met de Veiligheidsregio wordt hierover gepraat, ook met de RAF, want hier moet wel een oplossing voor gevonden worden.

De heer Bos vindt dat dit punt moet worden meegenomen in de aanbestedingsprocedure voor het ziekenvervoer.

De voorzitter heeft gehoord dat het met internationale normen van helikopters te maken heeft.

De heer Wassink merkt op dat de helikopterbrancards aan speciale eisen moeten voldoen en 50.000 euro per stuk kosten.

Mevrouw De Ruijter merkt op dat bij de stukken ook het jaarplan van de Rekenkamercommissie zit. Ze vraagt bij welk agendapunt dat hoort.

De voorzitter geeft aan dat dat een ingekomen stuk is, dat als het goed is in elke gemeenteraad is behandeld.

9. Rondvraag en sluiting

Mevrouw Rupert merkt op dat een grote groep mensen in de problemen komt nu de Wmo is overgeheveld naar de gemeenten, die een bepaald budget hebben zodat mensen thuis kunnen blijven wonen met verzorging. Mensen hebben echter geen enkele mogelijkheid tot aanpassing van de woning als ze daar geen geld voor hebben. Kan daar in Waddenverband iets aan gedaan worden?

De heer Stellingwerf geeft aan dat er sinds zijn aantreden als burgemeester van Schiermonnikoog in augustus nog geen portefeuillehoudersoverleg op het gebied van welzijn is geweest. Dat betekent dat de bemoeienis van de eilanden op dat gebied niet zo groot is. Schiermonnikoog functioneert in het verband van Dongeradeel en buurgemeenten, dus zijn gemeente zou dit punt daar moeten bespreken.

De voorzitter merkt op dat de wethouders van de eilanden op het gebied van het sociaal domein in Noordwest- en Noordoost-Fryslân behoorlijk actief opereren. Op Ameland wordt lokaal meer geld uitgegeven aan oplossingen dan dat men landelijk in de media vermeldt. In de huishoudelijk hulp is bijna alles overgeheveld naar huishoudelijke hulp II en zijn er aanvullende financieringen gedaan. Op alle eilanden speelt wel het vraagstuk van zo lang mogelijk thuis blijven wonen en het feit dat elk individu zelf mag bepalen bij wie hij wil aanbesteden. Daarvan is bij de staatssecretaris al een paar keer aangegeven dat dat op de Waddeneilanden niet werkt en dat het daar één partij zou moeten zijn. Zorgorganisaties Quadrant en Thuiszorg Friesland begrijpen nu dat ze zouden moeten gaan fuseren of nauw samenwerken.

De heer Uitdehage merkt op dat volgend jaar de portefeuilles anders verdeeld worden. Het zou goed zijn als de eilanden op het gebied van de zorg hun eigen keuzes kunnen maken. Onlangs is gebleken dat een aantal mensen op Texel niet meer naar een verpleeghuis op het eiland kan. Het lijkt hem goed om als eilanden op dat punt samen te werken en van elkaar te leren.

Mevrouw Schokker merkt op dat deze punten kunnen worden aangedragen voor de Waddentoets. Daarbij moet men zich beperken tot zaken die op een eiland anders zijn dan op de vastewal.

Mevrouw Rupert merkt op dat er op de eilanden een tekort is aan aangepaste woningen voor ouderen.

Mevrouw Van de Wetering vraagt of in het stuk, dat bij het congres op Ameland besproken zal worden, de vraag kan worden meegenomen welke rol raadsleden straks gaan spelen. De voorzitter zegt dat dat een belangrijke vraag is die zeker wordt meegenomen.

Afscheid Albert-Jan Zijlstra

De voorzitter geeft aan dat Albert-Jan Zijlstra lang voor het Samenwerkingsverband heeft gewerkt. Hij is de afgelopen jaren een sleutelfiguur geweest in de samenwerking en in allerlei overleggen. Sinds de samenwerking er is, wordt door provincies en het Rijk steeds meer een appèl gedaan op de samenwerkende Waddeneilanden over diverse vraagstukken. De voorzitter geeft aan dat Albert-Jan zijn werk al die jaren op een excellente wijze heeft gedaan. In de tussentijd heeft hij zichzelf ook over de kop gewerkt. De samenwerking heeft besloten om een krap bemenst bureau te hebben tegen zo laag mogelijke kosten. Toen Albert-Jan aangaf dat het te veel werd is uitbreiding op kantoor toegepast. Albert-Jan heeft nu een andere keuze in zijn carrière gemaakt.

De heer Zijlstra geeft aan dat hij van het begin van de samenwerking af aan op dit kantoor gewerkt heeft. Bij het opruimen van zijn mails en bestanden kwam hij diverse zaken tegen, zoals het Deltaprogramma, de windenergie, gas- en zoutwinning, snelvaren, etc. Het was dynamisch werk, net als het Waddengebied, qua wat er allemaal speelt, mensen en organisaties die erbij betrokken zijn. Als eilanden ben je vaak niet initiatiefnemer, maar juist afhankelijk van de partijen om je heen die je wel kunt bijsturen. Samenwerken doe je met elkaar en daar zit de grootste uitdaging voor het Samenwerkingsverband. De heer Zijlstra was vorig jaar november in Nepal aan het kajakken op rivieren. Wildwaterervaring had hij nog niet veel en hij heeft in twee weken diverse passages gevaren. Hij beseftte dat hij meegroeide en leerde met de nieuwe dingen die hij deed. Binnen het Samenwerkingsverband heeft hij zich erg kunnen ontwikkelen en veel ruimte gekregen en daar is hij heel dankbaar voor. De heer Zijlstra heeft nu het besluit genomen om te beginnen als zelfstandig adviseur. Het logo van zijn bedrijf Keerwater Advies staat op de gebakjes. Keerwater staat voor het rustpunt in de rivier. Van achter een steen kun je in je kajak de strategie bepalen hoe je verder gaat. Het zegt iets over zijn aanpak en hoe hij is als mens, kajakker. Hij denkt dat we elkaar nog wel tegenkomen in het Waddengebied.

De voorzitter vindt het mooi om te zien wat voor ontwikkeling Albert-Jan heeft doorgemaakt en dat hij een dergelijke keuze heeft kunnen maken. Hij bedankt Albert-Jan voor de prima samenwerking. Het cadeau voor Albert-Jan is onderweg.

De voorzitter sluit de vergadering om 11.20 uur en dankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Toezeggingen- en actielijst

Datum toezegging/start	Wat is er afgesproken of toegezegd/ blijven staan uit vorige vergaderingen	Wie handelt af	Wanneer afgehandeld
31-03-2016	Nieuwe naambordjes met groter lettertype, aan beide zijden bedrukt, in AB-vergadering juni 2016.	Secretariaat	Juni 2016
31-03-2016	Stellingen die op 14 en 15 april 2016 op congres Ameland worden besproken sturen aan het AB.	DB	Z.s.m.
31-03-2016	Maken van een oplegger bij het DB-stuk over het rapport Rekenkamerzie. Rol raadsleden daarin meenemen.	DB	Z.s.m.
31-03-2016	Punt werkgelegenheid en flexwerk agenderen in de AB-vergadering van juni 2016.	DB	Juni 2016
31-03-2016	Nadenken over het uitnodigen van deskundige op gebied van flexwerk in AB-vergadering juni 2016.	DB	Juni 2016
31-03-2016	Punt Waddenvlag agenderen voor de AB-vergadering in juni 2016.	DB	Juni 2016
31-03-2016	Punten Wmo en huisvesting ouderen aandragen voor Waddentoets.	DB	